

L I E T U V A

LITHUANIAN DAILY

Kopija 2 c.

Published and distributed under permit (No. 582) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois.
By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Copy 2c.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai Sav. XVI
Dien. I

CHICAGO ILL., PANDDELIS GRUODŽIO (DECEMBER) 23 d. 1918 m

No. 25

Talkininkai užims Vengriją

Armenija neprigulminga

Francuzijos nuostoliai

Vokiečiai prieš bolševikus

TALKININKAI UŽIMS VENGRIJĄ.

Londonas, gruodžio 21 d. Žinios iš Budapešto per Amsterdamą praneša, kad talkininkai prisakė užimti visą Vengriją, apie tai Rumunijos valdžia praneša Vengrijos valdžiai.

Rumunijos vyriausioji kvaprisakė rumunų kareiviams, tiera pranešė, kad talkininkai kad jie padėtų užimti.

ARMENIJA PASISKELBĖ NEPRIGULMINGA.

New Yorkas, gruodžio 21 d. Neprigulmybė Armėnijos liko si paskelbta Armėnų Tautiškų Delegacijų Paryžiuje, sulg pranešimo, aplaikyto iš Francuzijos sostinės Armėnų Tautiškų Unijų Amerikoje.

Pranešimas priduria, kad Suvienytos Valstijos likosi pa-informuotos apie tą ir kad Armėnų delegacija pervedė tą šalį talkininkų globai.

FRANCUZIJOS NUOSTOLIAI

Paryžius, gruodžio 21 d. Lucien Volin, socialistų atstovas, kalbėdamas atstovų bute pasakė, kad Francuzija pradžioje šioje karėje 1,400,000 kareivių užmuštais. Atstovas Volin reikalavo, kad demobilizacija Francuzijos armijos būtų pradėta tuojuos ir pasakė: "Aš neišduodu jokios paslapties kada aš sakau, kad klausimas demobilizacijos at-rodo taip: Mės laike šios karės sumobilizavom 6,900,000 kareivių; iš jų užmušta—apie 1,400,000 kareivių; 800,000 pasveiko nuo žaidų. Mės demobilizuosime 1,200,000 rezervistų, kolonijū kareivius ir šeimyn...".

...toku būdu pasiliks apie 3,500,000 kareivių mobilizuotais. Ką valdžia mano daryti su 2,000,000 iš jų, kurie neprisklause prie reguliars kareivienės?"

VOKIETIJA PRIEŠ BOLŠEVIKUS.

Berlinas, gruodžio 21 d. Berlino laikraštis Lokal Anzeiger praneša, kad vokiečių kareiviai likosi pasiūsti prieš bolševikų kariumenę, kuri artinasi prie Mitavos. Laikraštis priduria, kad vokiečių kareiviai buvo nuginkluojami bolševikais nekuriose vietose Livonijoje ir jų ginklai buvo išdalinami tarp bolševikiškų pasekėjų. Gyventojai bėga į Rygą nuo bolševikų.

MILŽINIŠKI VOKIETIJOS NUOSTOLIAI.

New Yorkas, gruodžio 21. Laikraštis Cologne Gazette lapkričio 25 d. praneša, kad nuostoliai, pagarsinti iki spalio 25 d. siekia 6,066,769. Nuostoliai išdalinami taip: Prūsija:—1,262,060 užmušta, 2,882,671 sužeista, 616,139 prapuolę be žinios; iš viso 4,760,870. Bavarija—150,658 užmušta, 363,823 sužeista, 72,115 prapuolę be žinios; iš viso 586,596.

Saksonija: 108,017 užmušta, 252,027 sužeista, 51,787 prapuolę be žinios; iš viso 411,831.

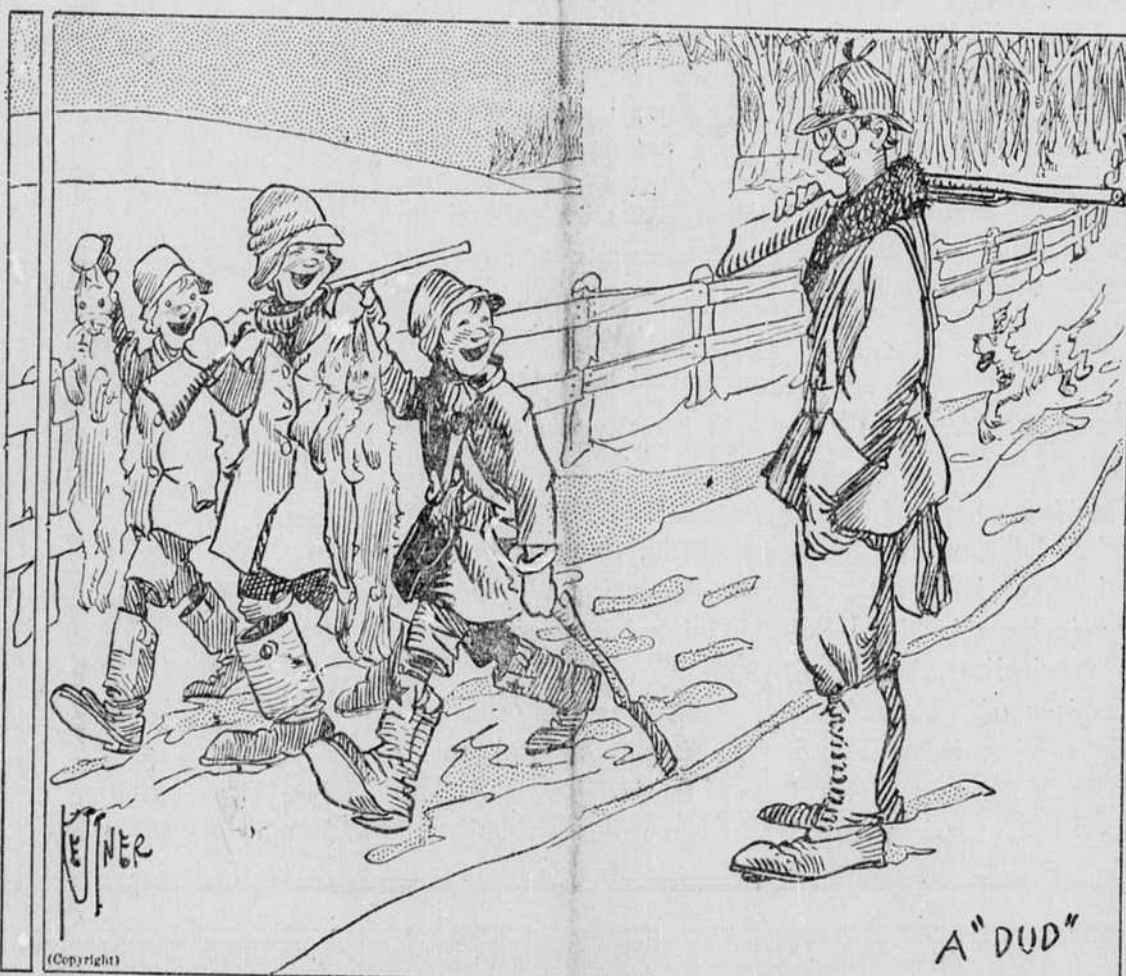
Wuerttembergas: 64,507 užmušta, 155,654 sužeista, 16,102 prapuolę be žinios; iš viso 236,963.

Laivyno nuostoliai: 25,862 užmušta, 28,968 sužeista, 15,679 prapuolę be žinios; iš viso 70,509.

GENERALIŠKAS STREIKAS MONTEVIDEOJ.

Montevideo, Uruguay, gruodžio 20 d. Atrodo, kad policijos persergėjimas nueis ant nieko ir generališkas streikas Montevideo įvyks, turis sąryšius su revoliucionišku judėjimu. Agitatoriai, pranešama, yra rusų maksimalistai (bolševikai). Laikraščiai praneša, kad portai greičiausiai bus su-paralyzuoti į 24 valandas, nes maksimalistai bando išaukti streiką sykiu Montevideo ir Buenos Aires.

Vaikų neprigausi

Tai ne didvyris, iš karės grįžantis. Tai medžiotojas, išėjęs Kalėdoms žuikį parsinešę, ir grįžantis su tuščia tarba.

SOCIALIZACIJA ANGLIŲ KASYKLŲ VOKIETIJOJ.

Berlinas, gruodžio 20 d. Revoliucioniškas parlamentas, kuris užsibaigė šiandien, suteikė kabinetui pilną spėką prižiūrėti valstijinius reikalus. Įtekmė premiero Eberto ir P. Scheidemann likosi didžiai padidinta paskyrimu Tautiško Pildomojo Komiteto iš 27 kareivių ir darbininkų, kurių dauguma yra socialistai.

Parlamentas pašventė paskutines valandas apsvasty-mui klausimų socializacijos. Užgyrė, kad valstija turi kontroliuoti tokias industrijas, kurios yra "pribrendę" dėl išbandymo ir pradžia bus padaryta nuo anglų kasyklų. Toliaus plieno ir chemikalų industrijos bus socializuojamos, bet daugumą tokių klausimų likosi atidėta iki Steigiamajam Susirinkimui.

Emil Barth paaiškino, kad anglų kasyklų padėjimas yra bausis, ypatingai Silezijoje ir Rheino distriktuose ir patarė kuogreičiausiai tą klausimą išristi ir kaip nors susitaikyti su kasyklų darbininkais.

SUTVERS STIPRESNĖ VO- KIEČIŲ ARMIJĄ.

Londonas, gruodžio 21 d. Vokietijos valdžia priėmė lauko maršalo Hindenburgo planą suorganizuoti žmonių armiją arba tautišką armiją, sulg pranešimo Kopenhagoeno laikraščio Daily Mail. Pranešama, kad armija suorganizuota sulg šio plano, bus daug stipresnė negu pirmiausia. Visiems aficerams likosi pri-sakyta, kad jie užlaikytų planą slapybėje.

ŽUVO 4 ŽMONES.

Marquette, Mich., gruodžio 20 d. Keturi žmonės yra už-griuti kasykloje Negaunee ir greičiausiai gal yra negyvi, nes juos užgriuvo vakar vakare, sulg žinių, aplaiktų šiandien.

TAIKOS KONFERENCIJA ATIDĖTA.

Paryžius, gruodžio 21 d. Marcel Hutin, redaktorius Pa-ryžiaus laikraščio Echo de Paris praneša, kad priren-giamieji taikos konferencijos posėdžiai likosi atidėti net iki pradžiai vasario mėnesio. Priežastis tokio atidėjimo yra tame, kad Prezidentas Wilsonas dabar mano aplankyti Angliją ir kad Lloyd George sutvarkys Anglijos kabinetą, kurio pasekmės rinkimų bus paskelbtas tik tai gruodžio 28 dieną.

WILSONAS APLANKYS AMERIKOS KAREIVIUS.

Paryžius, gruodžio 21 d. Prezidentas Wilsonas mano aplankyti Amerikos kareivius karės lauke, prasit, be jokių iškilnių. Tas likosi suzinota, kada jis diskusavo planus kelionės Kalėdų vakarą į Chau-dmont ir jo aplinkines, kur daug Amerikos divizijų randa-si.

VOKIEČIAI APLEIDĖ REVELĮ.

Amsterdamas, gruodžio 21 d. Revelis, sostinė Estonijos, likosi apleistas vokiečių kareiviais, sulg telegramos, apla-ikytos iš Berlino.

NAUJAS VOKIETIJOS MINISTERIS.

Kopenhagenas, gruodžio 21 d. Žinios iš Berlino praneša, kad Count von Brockdorff-Rantzén, Vokietijos ministe-ris Danijoje, likosi paskirtas užrubežinių reikalų ministeriu užimti vietą Dr. Solf.

VOKIETIJA ATŠAUKĖ MI- NISTERIŲ IŠ MEKSIKOS.

Mexico City, gruodžio 21 d. Heinrich von Eckhardt, Vo-kietijos ministeris Meksikoje nuo 1915 m., likosi atšauktas dabartinės Vokietijos valdžios. Diplomatiškus reikalus Vokie-tijos Meksikoje prižiūrės Dr. Arthur von Mangus, patarė-jas Vokietijos legacijos, ku-riam, kaip pranešama, likosi prisakyta nustoti varius anti-amerikonišką propagandą Meksikoje. Meksikos valdžia turbūt nepripažins Dr. von Magnus todėl, kad dabartinio-ji Vokietijos valdžia nėra pri-pažinta Meksikos valdžios.

LENKIJA DAUG NUKEN- TĖJO.

Varšava, gruodžio 21 d. Laike vokiečių okupacijos, ku-ri užsibaigė lapkričio 11 d., Lenkija daug nukentėjo ir jos visa industrijos masinerija li-kosi išgabenta Vokietijon.

SVEDIJOS LAIVYNAS ESTONIJOJ.

Kopenhagenas, gruodžio 21 d. Berlino laikraštis Lokal An-zeiger praneša, kad Svedijos laivynas randasi Estonijos pa-krasčiuose. Anglijos laivynas

bombardavo bolševikų kariu-menę netoli Revelio. Kitas Berlino laikraštis National Ti-dende praneša, kad Anglija neišsodino kariumenės Esto-nijoje, bet tik parupino gink-lus ir anuniciją Estonijos ka-reiviams.

TALKINIKŲ REIKALAVI- MAI IŠ AMERIKOS.

Paryžius, gruodžio 21 d. News Service Henry M. Hyde praneša, kad Anglija įteikė Suvienytoms Valstijoms bilą ant \$150 už kiekvieną aficerą ir kareivį, nuvežtą Francuzijon ant Anglijos lai-vų pirmos klasos. Už nu-vežimą kareivio prastesniuose laivuose \$125.

Kadangi Anglija nuvežė apie 60 procentų Amerikos kareivių Francuzijon, tai bila bus apie \$175,000,000. Angli-ja turės dar ir daugiaus pi-nigiškų reikalavimų iš Suvie-nytų Valstijų. Anglija buv-pavedusi didelius žemės plo-tus lavinimui Suvienytų Val-stijų kareivių ir kitokių mi-litarinių įstaigų.

Nors dar nėra tikrai ap-skaitliuota kokią sumą Angli-ja pareikalaus iš Suvienytų Valstijų, bet nekurie mano, jog bus didelė.

Francuzija taipogi priduos Suvienytoms Valstijoms rei-kalavimą ant didelės sumos pinigų, nes Amerikos armijos buvo užėmę didelius plotus žemės Francuzijos ir lavindami kareivius sunaikino bei suga-dino daug Francuzijos nuo-savybės.

Galima pasakyti, kad Ame-rikos taikos komisineriai nē-ra prirengti, kad galėtų pri-pažinti teisingumą nekurių iš-tytų reikalavimų. Jie jau yra išsireikšę, kad Anglijos rei-kalavimas už nuvežimą Ame-rikos kareivių Francuzijon, yra didelis.

LENKIJA DAUG NUKEN- TĖJO.

Varšava, gruodžio 21 d. Laike vokiečių okupacijos, ku-ri užsibaigė lapkričio 11 d., Lenkija daug nukentėjo ir jos visa industrijos masinerija li-kosi išgabenta Vokietijon.

Lapkričio 11 d. keli tuk-stančiai kareivių lenkų legi-jonų su pagalba Varšavos gy-ventojų nuginklavo 20,000 vo-kiečių kareivių, kurie plana-vo revoliuciją prieš savus afi-cierus.

Visas maistas ir telefono vielos išvežta vokiečių ir vi-sos dirbtuvės apvogtos ir su-naikintos. Kaip pasekmė vo-kiečių šeiminkavimo, Lenki-ja turės sunkų darbą pradėti viską išnaujo.

Stanisław Larowski, direk-toirus Komercijinio Banko Varšavoje, apskaitliuoja, kad reikalinga bus apie 2 bilijonų doliarų atstatyti nuostolius ir pastatyti Lenkiją ant tvirtų pamatų.

Diskusnuodamas politiškus

klausimus Lenkijoje, ypatingai žydų klausimą, prof. P. Tu-termilch, lenkų rašėjas, pasa-kė:

"Žydų klausimas Lenkijoje nėra religiškas, kadangi mēs jį nesikišame. Tai politiškas. Koks jų tikras siekis ir ką jie mano daryti per savo nacionalistų partiją yra ne tik turėti savas mokyklas, bet nori turėti savus teismus ir parlamentą. Jie ištikro mano sutverti valstiją valstijoj, taip gi jie nori dalyvauti mūsų politikoje. Tas absurdas.

Dabar jie priešinasi mūsų naujai valdžiai ir bando su-skaldyti politiškas partijas. Iš-viso yra penkios žydų parti-jos didžiausia iš jų yra or-thodoksistų ir socialistų parti-ja, kuri yra išsidalinusi į bolševikus ir menševikus, la-bai darbšti. Kaslink pogromų, tai daugiausiai yra varoma dėl propagandos. Paimkime tokį atsitikimą: du mėnesiai tam atgal aš buvau Krakove ir skaičiau laikraščiuose, kad pogromai kilo Varšavoj. Ka-da aš sugrįžau, aš radau vie-natinis pamatas tai istorijai buvo tai vaidai iškėlę tarp len-ko mėsinniko ir žydo.

Nežiurint visko, žydai per paskutinius dešimt metų lei-do visokius neteisingas paska-las apie lenkų pogromus. Mēs niekadoms nemėginome išvaryti žydų iš Lenkijos."

AUSTRIJA NORI TALKINI- KŲ KARIUMENĖS

Paryžius, gruodžio 21 d. Zuricho laikraščiai spausdina žinias iš Vėnos, kurios pra-neša, kad Austrijos valdžia išsivengimui naujų betvarkių, prašė talkininkų, kad jie už-imtų Austrijos sostinę Vėnną Pasiuntimas Anglijos, Fran-cuzijos ir Amerikos kareivių dėl to tikslo yra prašomi.

PERSHINGAS PAGERBTAS.

Washingtonas, gruodžio 20 d. Vyriausis karės praneši-mas, išleistas šiandien praneša, kad gen. Pershing likosi su-teiktas atsižymėjimo medalius kaipo dėkingumas Amerikos žmonių vadui Amerikos ka-reivių karės lauke už jo pasi-žymėjimą tarnystėje ir kaipo branginimas pasisekimų, ko-vius aplaikė Amerikos kariu-menė po jo vadovyvystę.

VOKIETIJA ATMOKA BELGIJAI.

Brussels, Belgija, gruodžio 21 d. Vokietijos atstovai at-vežė į šį miestą iš Cologne 380,000,000 (\$90,404,000) markių auksu, kuris yra grą-žinamas Belgijai. Taikos sut-artyje su Vokietija buvo rei-kalaujama, kad Vokietija su-grąžintų visus pinigus Tautiškai Bankai Belgijos, kurios Vokietija, užėmus Belgiją, konfiskavo.

Amerikos merginos pirk- liauja Francuzijoje.

Prisipildžiusios Automobilus Jos
Vazinėja po Sugriautus Sodžius.

Laikė karės Amerikos mo-
ters parodė, jog jos gali iš-
reikšti užuojautą geriau dar-
bais, negu žodžiais. Jų vėliau
sis veikimas, kaip pranešama
į Darbo Departamentą, yra
atgaivinimas senovės papročio
pirkliauti (pedliavot). Vietoj
senovės dviračių jos vartoda-
mos Ford'o automobilius, ap-
vazinėja apielinkes, taip kaip
ir senovės pirkliai, kurie va-
žinėdavo derėtis už skatiką.

Kada visi gelžkeliai buvo
suardyti, keliai tapo papras-
tais vežimais neįvažiuojami.
Amerikos komiteto moters su-
riamė atgaivinti senovės pa-
protį, pristatant ko reikia į
namus. Tai jos ir pradėjo
naudotis tų laikų pirkliaavimo
sistema.

Kur tkrai galima išvažiuo-
ti, statomos mažos keliaujan-
čios sankrovės. Prekes ve-
žioja liuosnorės amerikietės ir
sankrovose stovi kitos liuos-
norės amerikietės. Nuo tam-
sios iki tamsai kiekviena par-
davėja vikriai trisias prie
svėrimo miltų, prie pinigų ir
pardavimo.

Tokia keliaujanti krautuvė
kartais aplanko penkiasdešimt
sodžių per savaitę.

Griuvėsiuose, kame kitados
buvo namai, o dabar tik beli-
ko sklepai, šiaurės Francuzi-

jos gyventojai, turint šiek-
tiek pinigų, yra ne geresnia-
me padėjime, kaip bėdiniau-
sieji, kurie neturi visai iš ko
nusipirkti.

Keliaujančios krautuvės
greitai sužinojo kokie dalykai
labiausiai reikalingi. Prade-
dant įvairioms daržovėms,
buvo pridėdama kitų dalykų,
taip kad dabar be jų jau par-
duodama ir ryžiai, kava, tau-
kai, kokava, mėsa skardinėse,
dirbtinas (kondensuotas) pie-
nas, ir kitoki dalykai: peiliai,
lempos, puodai, šluotos, pa-
klodės, drobulės ir tp. Dauge-
lyje vietų per kelias mylias
nėra krautuvų, tai ten špil-
kos ir mūilo šmotelis yra skai-
toma lygiai puošnumu, kaip ir
butinu reikalu.

Invažiudama į sugriautą
miestelį vežėja švilpia tris kar-
tus su savo švilpyne. Pirkle
prima daiktus, juos išdėlioja
ir tada pradeda listi iš bombų
išmūstytų duobių, iš už suar-
dytų sienų ir įvairių uždangų,
visokio amžiaus žmonės, kad
gauti to, ko jiems trūksta.

Tie, kurie gali užmokėti,
imama nuo jų trečdalis kai-
nos, kiek ištikrųjų daiktas kai-
nuoja. Tiems, kurie negali
mokėti duodama, ko jie nori
veltui. Daugelis ima prekes
ir moka išlengva, kaip gali-
ma. Mat jie nori būti savi-
stoviais ir komitetas tą jų pa-
siryžimą stengiasi palaikyti,
kad neužgavus nelaimingųjų
karės aukų jausmų statart
juos greta elgetų.

Nežiurint koks oras nebutų,

pirklės visuomet keliauja. Daž-
nai jas sulaiko bjaurumas ke-
lio arba kitas koks atsitiki-
mas ir tik vėlai tęsugrįžta ton
vieton iš kur iškeliauja. Žie-
mos laike, anksti pradėjus
temti, vežėja turi nemaža var-
go, važinėdama nežinomais
keliais. Vienas tik žiburys vi-
duje yra ženklų vilties šim-
tams. Kaip ten nebutų, ame-
rikietė pirkle neužvils laukian-
čių šeimynų. Nenuvežimas ry-
žių arba dirbtino pieno gali
reikšti kadičio mirtį, nes visi
gyvena iš dalykų, kuriuos
Amerikos komitetas padalina.

Priešui apleidžiant Francu-
zijos žemę, ten reikia dau-
giau darbininkų, daugiau ve-
žinių ir daugiau maisto; taip-
gi namų rakandų ir drabužių.
Pakol Vokietija išmokės tiems
žmonėms už sugriautą šalį, par-
grįžus namon jiems turi būti
teikiama pašelpa. Juos reikia
penėti ir aprūpinti darbu. Tai
yra darbas, kuris prasidėjo
gegužės mėn. 1917 m., ir ku-
ris tęsis pakol francuzų val-
džia praneš, jog pašelpa ne-
reikalinga.

BOŠEVIKAI ARTI LIETUVOS.

Stockholmas, gruodžio 21d.
Per ilgą laiką nebuvo galima
gauti žinių, koks padėjimas
yra apie Rygą ir kitose Bal-
tiko provincijose, bet šiomis
dienomis sugrįžo Herr Assar,
švedų rašėjas, iš tų šalių ir
parneša, kad nors vokiečių 8-
ta armija randasi Lietuvoje

ir Kurliandijoje, bet ji neturi
prisakymų, kad priešintis bol-
ševikams, bet kaip tik atbulai,
jiems prisakyta kuogreičiau-
siai apleisti tas šalis ir keliau-
ti namo, ką jie ir daro.

Atrodo, kad bolševikai ras
daug pasekėjų Baltiko provin-
cijose, kaip jie rado Narvoje
ir Pskove. Šiuose miestuose
vokiečiai paliko kanuoles, su
pagelba kurių galima būtų su-
laikyti bolševikų žengimą pir-
myn, bet kaip tik vokiečiai ap-
leido miestus ir bolševikai pri-
siartinio, tai šios kanuolės bu-
vo vartojamos ne prieš bol-
ševikus, bet prieš ramius mie-
sto gyventojus ir jų apgynė-
jus. Tas pats gali atsikartoti
Rygoje ir kitose vietose. Pa-
gėgėliai iš kariaujančių dalių
kiekvieną dieną didinasi.

Kada Assar buvo Rygoje,
tai miestas buvo sumanęs su-
tvirti armiją prieš bolševi-
kus, bet tas nepasisekė, nes
liuosnorių atsirado tikrai apie
3,000 žmonių ir apie pasiprie-
šinimą bolševikams, kurių skai-
čius yra labai didelis, nebuvo
galima nei mąstyti.

Maisto Rygoje yra neper-
daugiausiai, bet bado nėra ir
jis gaunamas yra be jokių
korčiukių. Maistas brangus,
bet tikimasi, kad, kada vo-
kiečiai apleis miestą, jis at-
pigs.

Namai nelabai sunaikinti,
bet dirbtuvės visai sustoję,
nes mašinerijos sunaikintos
bei išgabentos Vokietijon.

GARBINGAI KRITO UŽ LAISVĘ.

Oficialiuose valdžios praneši-
muose, išleistuose Amerikos Ka-
rės Departamento Washingtono
randame sekancias lietuviškas
pravarde paskelbtas:

Patėmijimas. Imame tik
tas pravardes, kurios yra neabe-
jotinal lietuviškos, arba kurios
mums išrodo lietuviškos. Tie, kurie
pasiduoda kariūnėms, arba laike
registracijos, savo pravardes su-
"ski," arba su "wicz," ant galo,
yra panašūs į lenkus ir jų mes
negalime atskirti; todėl tankiau-
siai tokių ir nepažįdame. Lie-
tuviai privalo savo pravardes la-
ke užsiregistruoti, arba jau ir
kariūnėms, paduoti vieton "ski"
— "skas," vieton "wicz" — "vičius,"
pavyzdžiui: vieton "Rutkowski"
privalo paduoti "Rutkauskas," vie-
ton "Jacewicz" — "Jacevicius." Tuo-
met bus lengva juos pažinti.

Surašuose gruodžio 19 d.
Aton Banzias, (gal Bandžius)
202 Canalport Ave., Chicago —
sunkiai sužeistas.

Michal Duda, iš Chicago, 1250
W. 50th St. — prapuoletė mušyje.

Charles Backus, iš Detroit,
Mich., — Mirė nuo aiplano
atsitikimo.

Stanley Kapas, iš Cicero, Ill.
5117 W. 31st Place, — sunkiai
sužeistas.

John Gerdis, iš Woden, Ia. —
sunkiai sužeistas.

Joseph Tanis, iš Chicago, 1206
Lafayette St. — sužeistas laips-
nis nepažymėtas.

David Kenis, iš Chicago, 1524
S. Lawndale Ave., — sužeistas
laipsnis nepažymėtas.

John J. Crutis, iš Chicago, 310

W. 17th St., — sužeistas laips-
nis nepažymėtas.
Pirmiau buvo pranešta, kad
prapuoletė.

Surašuose gruodžio 20 d.
Adolf Waskis, iš Kincaid, Ill.
— sunkiai sužeistas.

Joseph Maruska, iš Chicago,
1624 W. 20th St. — sužeistas
laipsnis nepažymėtas.

Anton Bartulis, iš Chicago,
4534 S. Hermitage Ave. — su-
žeistas, laipsnis nepažymėtas.

Vicent Balchunas, iš Sioux
City, Ia. — sužeistas, laipsnis
nepažymėtas.

Surašuose gruodžio 21 d.
Boleslaw Jakubauskas, (gal Ja-
kubauskas) iš Chicago, 4407 S.
Wodd St., — sunkiai sužeistas.

NEPATEMYTI GAMTOS

STEBUKLAI

Mēs matome šviesią giedrą dieną,
mēs matome tamsią naktį, matome
labai greitai atmainas — iš giedros
į lių, audrą, sniegą, matome dangų
graižančius žiedus, girdime gyvybę
drebinantį griausmą. Kas tą viską
atlieka, daugelį žmonių yra neži-
noma, o žinoti privalo kiekvienas.
Ši gamtos visokeriopa atmaina labai
trumpai ir aiškiai yra aprašyta ir
paveikslais išrodyta, knygelėje

Akyvi Apsireškimai Sviete

KAINA 25 CENTAI

'LIETUVA'

3253 SO. MORGAN STREET
CHICAGO, ILL.

POV. BEIŠIS
182 N. Howland Ave.
Kenosha, Wis.

Pas jį galite gauti pavienius
"Lietuvos" dienraščio nume-
rius, taipgi galite užsirašyti
"LIETUVA"

SKAITYKITE
IR
PLTINKIE
DIENRAŠTĮ
"LIETUVA"

LIBERTY BONDS

Jei jūs priversti esate parduoti, mes mokame N. Y. Exchange kai-
nas, be komisio.
Bondsus galima siųsti regis-
truota —
C-o Lithuanian Dept.

EDWARD P. GARRITY CO.,
Bankers
108 So. La Salle St.
Atdara kožną dieną. Nedėliom 10—12

Savaitraščio Skaitytojau

Kreipiamės prie Tamstos, senas "LIETUVOS"
skaitytojau, kuris račiai joje artimą draugą ir patikėtiną
patarėją. Pranešame Tamstai, kad perkeičiant 26 metus
tarnavusią lietuvių visuomenei savaitinę "Lietuvą" į dien-
raštį, taipgi persikeitė ir apmokėjimas už prenumeratą,
ir tik tokiu būdu jis tapo atsilikusiu. Todėl kviečiame
Tamstą, senas "Lietuvos" skaitytojau, apsimoket už išti-
kimai tarnaujantį visuomenei, už sargiai dabojančią Tam-
stos, skaitytojau, reikalus dienraštį "Lietuvą", nes krasa
draudžia neapmoketą laikraštį siuntinet. Nenoretumeme
Tamstai padaryt nesmagumą, sulaikant dienraščio "Lie-
tuvos" siuntinėjimą. Drįstame laukt nuo Tamstos greito
atsiliepimo, nes, suprantame, Tamsta spejai apvertint sa-
vo istikimą artimą dienraštį "Lietuva". Užkvičiame "Lie-
tuvos" skaitytojus, Lithuanian Publishing Bendrovės da-
lininkus, artimus ir pažistamus tuojaus užsiprenumeruo-
ti Dienraštį "LIETUVA."

Laiškus ir pinigus siųskite sekanciu antrašu:

"LIETUVA"

3253 S. Morgan St.,

CHICAGO, ILL.

Šitą kuponą išpildyk, nukirpk ir drauge su Money Orderiu, čekiu,
arba pinigais prisiųsk mums.

Dienraščio "LIETUVA" KAINOS

CHICAGOJE Metams \$6.00
„ Pusei metų 3.50

In Kitus Suv. Valstijų Miestus

Metams - - \$5.00
Pusei Metų - - 3.00

In Kanadą Metams 7.00
In Kitas Šalis Metams 8.00

"LIETUVA" 3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

GERBIAMIEJI:—

Siurčių Tamistoms \$. . . ir prašau siuntineti

dienraštį "Lietuvą" per . . . met.

(ant kiek laiko)

Mano adresas:

Vardas Pravarde

Stubos numeris Gatvė

(arba box)

Miestas Valstija

VISKĄ RASYKITE AIŠKIAI.

TRUMPA Lietuvių Visuomenės Istorija

Parasė Š. M.

(Tąsa)

REAKCIJA - SPAUDOS UZDRAUDIMAS.

Tuomet kaip jau pradeda atsirasti tokių stambių raštų ir rašytojų, kaip Daukantas, Valančius, Ivinskis ir kiti ir jie pradeda spausdinti savo raštus Didžiajai Lietuvai Vilniuje ir Petrapilyje, užkrinta nemelnamas Lenkietis ir po jo uždraudimas lietuviams spausdinti raštus lotynų raidėmis 1864 m., tai yra smūgis lietuvių kultūrai ir sustabdymas jos normaliojo ėjimo.

Iš pradžių, tarsi, nusimena lietuviai ir raštų nepasirodo, bet kada apeina, kad iš Mažosios Lietuvos galima leisti raštus ir slaptai gabenti į Didžiąją, tai raštai pasipyla, kaip iš gausybės rago ir jų dvasia nėra tokia neutraali, kaip Daukanto, Valančiaus, bet revoliucijinė, tautinė.

Lietuvių raštija ir kultura apsvaivinkuoja kankinių vainikų ir gauna ypatingo intereso ją skaityti ir platinti.

Nedovanai, kiti lietuviai sako, kad reikia pastatyti lietuvių rašto draudėjui Muravjovui paminklą.

"Aušros" laikai nuo 1883 m. Nebuvo užpuolimo, nebuvo gynimo, bet kuomet užpulta, tuomet pradėta gintis. Taip buvo su lietuvių kultura nuo 1864 metų.

Lietuvių valstiečių jaunuojuomenė, ėjusi mokslus augstinėse mokyklose, ir susipažinusi su liberalėmis idėjomis, lygiai ir su lietuvių praeitimi, stoją apgynimui savo kalbos ir tautybės ir Mažosios Lietuvos veikų padeda, nutaria leisti Tėlei laikraštį "Aušra", kuris skleistų jų idėjas lietuvių visuomenėje.

Sėniū, Jankus, Mikšas, Basanavičius ir Šliupas buvo "Aušros" įsteigėjais, palaikytojais ir redaktorais.

"Aušra", ėjusi 1883 m. drąsiai užsipuolė ant rusų už spaudos draudimą ir ant lenkų ir sulenkėjusių bajorų, kurie nebesiliovė tvirkinę lietuvių visuomenės savo sovietiniais ir tikybinio fanatizmo idėjomis. Ypačiai tokiu turinio buvo Jonui Šliupui redaguojant.

Masloje, Petrapilyje, Varšavoje, Rygoje, Mintaujoje, Liepojuje ir po Lietuvą susitvėrė mokslo einančios jaunuojuomenės ir inteligentijos būreliai, kurie karštai skaito, platina ir palaiko "Aušrą" ir jos įpėdinį "Varpą" ir "Ukininką".

Atsiranda studentų ir inteligentų karštų lietuvių patrijų ir drauge demokratinių ir socialinių mokyklų, kurie patys rašo lietuviškai, spaudžia savo raštus, platina po žmones, ir šiaip darbuojasi žmonių tarpe juos mokindami; organizuojami ir kuopas tautinio judėjimo platinimui ir kovojimui už lietuvių spaudą ir geresnę tvarką prieš rusų valdžią.

Rusų valdžia persekioja, tremia į Sibirą, sodina į kalėjimus, bet nuslopinti judėjimo negali.

Atsiranda pačių lietuvių inteligentų ir net rusų mokslo vyrų, kurie pradeda užtarti lietuvių spaudą ir sugrąžinti ją Didžiajai Lietuvai. Ši pastanga Japonų karės laike įvyksta ir 1904 m. balandžio 26 d. Didžiajai Lietuvai spauda sugrąžinta.

"AUŠROS" IR "VARPO" LAIKŲ DARBININKAI.

Maskvos pirmame lietuvių jaunuojuomenės būrelyje buvo: Botyrius, Miklašius, Staniškis, Gilius, Pietaris, Basanavičia.

D-ras Vincas Pietaris, suvalkielis, 1850—1905 m. parasė didelę istorinę apysaką "Algimantas" ir daugiau smulkesnių raštų ir rašė lietuvių politikos ir kultūros reikalais ir daugelį tų laikų laikraštų.

D-ras Jonas Basanavičius, suvalkielis, buvo vienas "Aušros" redaktorių; daug vyrų ir parasė apie lietuvių tautos pažinimą; sutvėrė Lietuvių Mokslo Draugiją Vilniuje 1906 m.

Jaunesnis Maskviečių būrelis buvo: Vilikutaitis, J. Jablonskis, P. Mašiotas, A. Kriščiukaitis, P. Leonas, J. Kriaučiūnas, J. Šliupas, S. Matulaitis, Vainekis ir kiti.

Petrapilės būrelis buvo Petras Vileišis, S. Baltramaitis, vėliau K. Jaunius, P. Kriaučiūnas, Spudulis, A. Dambrauskas, P. Matulionis, K. Prapuolenis, V. Matulaitis, Zubrickas, Maciejuskas, A. Smetona ir kiti.

Varšavos: Vincas Kudirka.

J. Š. mas persikėlė ir į Lietuvos mokyklas. Seinų ir Kauno seminarijas, Marijampolės, Kauno, Šiaulių, Suvalkų, Liepojos, Mintaujos, Rygos gimnazijas, Veiverių seminariją, bajorų sodybas ir kai-kurias klebonijas.

Tie laikai sutvėrė ištisas virtines lietuvių visuomenės veikėjų ne vien augstinėje inteligentijoje, bet ir tarp paprastų ukininkų, mokytojų, kunigų, kurių dauguma yra gyvi ir kurių darbų nušvietimas palieka ateitį.

DIDŽIOSIOS LIETUVOS VISUOMENĖS POLITINĖ SĄMONĖ.

"Aušriečiai" ir "Varpiečiai" metė į Lietuvos visuomenę pirmiausiai aiškų tautinio atsigimimo ir kultūros augimo idealą, bet drauge jie metė ir naujus visuomeninio gyvenimo sutvarkymo idealus, butent, demokratybę, idant liaudis paimtų šalies valdžią pati į savo rankas ir socialias idėjas—idant žemė teisingiau būtų padalinta, atimant nuo dvarininkų ir stambių žemvaldžių ir tikybinų įstaigų ir atiduota bežemiems žmonėms, ir idant lietuvių darbininkų užmokesnis ir gyvenimas būtų pagerintas.

Jonas Šliupas tas idėjas metė per "Aušrą", Vincas Kudirka per "Varpą", o daugelis kitų staciai į liaudį.

Pradeda atsirasti ir politinių partijų lietuvių visuomenėje: social-demokratų demokratų vėliau apsiereiskia atžagareivių-klėrikų ir dar kitokių.

Tos partijos ypatingai prigiję lietuvių išeivijoje Liepojuje, Rygoje, Mintaujoje, Petrapilyje, Paryžiuje, Šveicarijoje, Mažajoje Lietuvoje ir Amerikoje bet ir pačioje Lietuvoje pusėtinai įsiaknia.

Užtat, kaip 1905 m. apsiereiskia Rusuose revoliucija, tai tuojau ji stipriai pasirodo ir Lietuvoje, kur liaudis nuo valdžios pareikala lauja ne vien tautiniam ir kultūriniam augimui ir vystymuisi tiesų, bet taipogi ir demokratiniam tai yra žmonių valdžios, pamatinų žmogaus liuosybių—asmens, namų, neiliciumybės, sąžinės, spaudos, dėjimos ir draugijos laisvės ir visuotino, lygaus, slaptos ir betarpio balsavimo.

Užėjusi reakcija po 1905 m. nuslopina tą visuomeninį judėjimą Didžiojoje Lietuvoje. Bet 1917m. užėjus Rusų Revoliucijai, tai smarkiai apsiereiskia lietuvių tremtinių visuomenės tarpe, kuris po šiai dienai tebeauga.

8. Lietuvių Naujokynai.

Priežastys. Visos tautos, kurios stipriai auga, vystosi ir siekia geresnio gyvenimo, turi naujokynų. Ar buta senovės Lietuvos naujokynų—nežinoma. Ar buta 500 metų baudžiaivos laike, taipogi nežinia. Galima tik spėti, kad ir iš Lietuvos tuomet bėgo žmonių ir tokia "Zaporožje." Daukantas sako, kad gale XIII amžiaus iškelta lietuvių į Ameriką. Bet tai reikalinga dar tyrimo.

Tikra lietuvių emigracija prasidėjo tik piliosavus žmones nuo baudžiaivos, kuomet jiems buvo suteikta tiesa keltis kur nori.

Lietuvių liaudis pradėjo keltis iš sodžiaus tuojau į miestus, bet įstabus dalykas, ne į Lietuvos, bet į Latviją ir Rusiją. Į Lietuvos miestus nesikėlė, turbūt, todėl, kad jie buvo užgyventi žydų nuo Vytauto Didžiojo laikų.

RUSIJOS LIETUVIŲ NAUJOKYNAI.

Seniausioji lietuvių išeivybė prasidėjo, turbūt, tuojau po 1861 m. į Liepoją, Mintaują ir Rygą, o iš ten į toliau—į Petrapilį, Maskvą, Odesą, Kaukazą, Sibirą ir net užsienį.

Liepojos lietuvių naujokynas. Susidaręs buvo iš 3—5 tukstančių žmonių, susidėjo daugiausiai iš dirbtuvių darbininkų, gimnazijos moksleivių ir jurininkų. Tas naujokynas dalyvavo visuomeniniame lietuvių judėjime, turėjo slaptų ratelių, darbininkų draugijų ir lietuvių mokyklą.

Mintaujos naujokynas. Susidėjo daugiausiai iš moksleivių ir darbo žmonių. Pirmieji turėjo nuo senų laikų politinių ir kultūrinių ratelių, iš kurių išėjo nemaža visuomenės darbininkų.

Rygos lietuvių naujokynas. Susidėjo iš 40 tukstančių žmonių, daugiausiai dirbtuvių darbininkų, bet yra po mažumą pirklų, inteligentų ir nemaža moksleivių. Tas naujokynas lietuvių kultūroje sulaukė nemažą rolę. Čia susitvėrė nuo senai švietimo draugija "Žvaigždė" ir "Pašėlpos" draugija, kurios turėjo apie 7 mokyklas; čia ėjo 3 lietuvių laikraščiai nuo 1905 m., čia buvo stipriausiais lietuvių social-demokratų būrys, ir visuomenės gyvenimas ėjo labai gyvai.

Ryga davė keletą lietuvių gerų visuomenės darbininkų.

Petrapilės lietuvių naujokynas. Didumo netoli Rygos, sudėtis ta pati, turi keletą draugijų, apie 4—5 mokyklas, ėjo po 1905 m. du laikraščiai. Europos karės metu rado prieglaudą visas tremtinių judėjimo branduolys, garsai nukentėjusiųjų dėl karės šelpimo draugija ir 5 laikraščiai. Čia buvo antras didelis Rusijos lietuvių Seimas 1917 m., kuriame nutarta reikalauti lietuvių tautai apsisprendimo teisės po karės, t. y. nepriklausomybės.

(Toliau bus)

Iš Lietuvių Gyvenimo Amerikoje.

SO. OMAHA NEBR.

Čia yra SLA. 87 kp., kuri pasižymi savo veikimu. Ir ne dyvai, nes joje priguli visi veiklesni ir pažengsni So. Omahiečiai. Lietuviai, matydami kuopos prakilus darbus noriai rašosi prie jos. Kiekviename susirinkime prisideda keli nauji nariai.

Kuopa ypač pasižymi veikime dėl Lietuvos laisvės ir šelpime nukentėjusių nuo karės. Kuopos nariai išrinkti atstovais draugių sąryšyje daug veikia mieste sąryšio darbuose link Lietuvos labo.

Bet ir mūsų kuopa turi vieną silpnumą. Visas kultūrinis darbas sukuriamas ant pečių keleto veikėjų gerų tėvynainių. Kiti-gi tik pritaria tam. Turėtų būti kitaip, — kiekvieno pereiga darbuotis savo organizacijos ir tėvynės labui.

Gruodžio 15 d. kuopa turėjo metinį susirinkimą, kur buvo kaip ir nustatyta veikimas 1919 metams, nes išrinkta nauja valdyba ir įvairios komisijos. Kuopos valdybą išrinkti:

Pirm. — V. J. Sabaliauskas, vice-pirm. ir organizatorius — A. Zulpis, nut. rašt. — Pr. Zigmantas, izd. rašt. — K. Laučius, izd. — K. Janavičienė, Papikas, tvarkdarė — M. Masalskienė, kuopos korespondentas — A. Zulpis, atstovai į darugių sąryšį — A. Sabaliauskienė, K. Junevičienė ir J. Papikas.

Lukėtinai naujumi kuopos viršininkams pasekmingai darbuotis.

Narys.

UŽSIMEZGĖ AUDEJŲ BENDROVĖ.

Manchester, N. H. Gruodžio 13 d. čia kalbėjo p. Martus. Daug žingeidžių dalykų pasakoję Manchesteriečiams. Apie pačią Lietuvos laisvę, kurs gresia nuo lenkų godumo ir, taip pat, nemažą pavojų nuo mūsų pačių nesutikimų. Kuomet tėvynė reikalauja nuo mūsų daug darbo, mes tik ginčynamės, kurs iš mūsų yra protingesnis, gudresnis. Bet turbūt visi mes esame žiopli, nes mūsų darbai — nuolatiniai bėrimai nieko gero neliudija apie mus.

Toliaus kalbėjo apie tai kaip geriau sutvarkius ekonaminis reikalus Lietuvoje, kad mūsų broliams lietuviams nereikėtų dangintis į svetimus karastus, įsiekant geresnio kasnio duonos.

Aiškino apie naudą Vilniaus žemės bankos. Susirinkusieji nupirko 5 bankos šėrus. Taipgi aiškino apie Lietuvos Atstatymo Bendrovę ir organizavimą įvairių amatų bendrovių.

Po puikiai p. Martaus prakalbai pas mus susitvėrė komitetas organizavimui audejų bendrovės. Komiteto valdyboje yra: Pirm. — Kondrotas, raštininkas — P. Andrejunas, izd. — K. Butišis. Kiti r. sty audejai, kurie žingeidauja šiuo klausimu, malonei kviečiami prisidėti su patarimais-nuomonėmis.

Audejų organizatyvio komiteto adresas: 141 Manchester St. Manchester, N. H.

Audejai, pagalvokime ar mes galime būti tėvynei kuom nors naudingi?

Libero Aman.

DETROIT, MICH.

Šiuo laiku kur nepažūrėsi visur juda, darbuojasi dėl Lietuvos laisvės, bet Detroito tokio judėjimo nėra. Mat detroitiečiai vieton rupintis Lietuvos reikalais tąsosi su kun. K. Skripka, kurio parapijonys labai nenori.

Lapkričio 24 d. parapijonys turėjo susirinkimą parapijinėje svetainėje. Ten užkūrė kunigui tokią pirtį, kad nebagas turėjo išsinešdinti iš svetinės.

Gruodžio 15 d. parapijonys ir vėl laikė susirinkimą, bet jau ne savo svetainėje; mat vysku-

pas taip pranešė komitetas, ne-leido laikyti susirinkimą parapijinėje svetainėje.

Susirinkimas atsibuvo kitą dieną miesto ir jame dalyvavo tik tie, kurie turėjo parapijinę knygutę.

Parapijos komitetas pranešė susirinkusiems apie pasekmes tyrinėjimo, kurs jiems buvo parapijonų pavesta padaryti. Susirinkusieji parapijonys, apsvaustę dalyką, nutarė kun. Skripką pašalinti iš Detroito lietuvių parapijos. Kaip tas jiems seksis padarys ateitis.

Bolševikas.

Nuo Red. Dalį korespondencijos apleidžiame, nes ji daugiau tinka teismui ne laikraščiui.

BRIDGEPORT, CONN.

Gruodžio 15 d., 1918m. "Lietuvos Dukterų" darugystė turėjo metinį susirinkimą. Į susirinkimą atsilankė Lietuvos Neprigulmybės Fondo pasiuntiniai, pradedami aukų Lietuvos laisvės. Atstovai kalbėjo labai trumpai kviesdami prisidėti prie išgavimo Lietuvai laisvės. Draugystė, po trumpų diskusijų, priėjo prie išvedimo, kad reikia kiek nors paaugauti, bet tuojau koki klausimas į kokį fondą, nes buvo paduota du. Balsuojant pasirodė, kad didelė didžiama užjaucia Liet. Nepr. Fondui, kuriam ir paskyrė \$25.00.

Tą pat dieną Švento Jurgio Kareivio draugystė (viena iš seniausių draugysčių mūsų mieste) taipgi turėjo savo susirinkimą, kuriame ir-gi pakėlė klausimą apie Lietuvos laisvę. Lietuvių politikos reikalams. Nutarė paaugauti \$100.00, bet neperduoti nė į vieną fondą, o pasiūsti tiesiog Pildomamjam Tarybų Komitetui, Washingtonan, delto, kad fondai dirba atskirai, o visų yra noras, kad šitoki darbai būtų dirbama išvieno.

Iš šito gali būti kiekvienam aišku, kad pas lietuvius yra svekas protas ir prakilus norai, tik nekurių sričių lyderiai serga ardyimo liga.

Lietuvos Duktė.

C. K-TO SKYRIUS VEIKIA.

Waterbury, Conn. Čionykščiai ir tik liaukia progos, kada pasirodyti prieš Waterburiečius. Gi kaip ir apsuode. Tai influenza, tai vasaros šilumos trukdė jų veikimą. Bet užtat, kad prad. j. tai dabar ir veikia.

Žymiausiai pasirodo Centralio Komiteto skyrius (Lietuvos izdo skyrius). Jis turi į 100 narių kurie moka Lietuvos izdan mėnesines duokles.

Sis skyrius turėjo susirinkimą gruod. 15 dieną, kur apspresė busimas veikimas ir išrinkta valdyba ir įvairios komisijos. Valdybos įnejo sekancijos ypatos: Pirm. — A. Baniulis, fin. raštininkas — J. Rinkievičius, užrašų raštininkas — J. Urbanavičius, izdininkas, — J. Zemantauskas, kontrolės komisija — A. Osteika ir K. Blažaitis. Taipgi išrinkta apie tuziną organizatorių.

Pirmiau buvo išrinkta 13 asmenų rinkimui aukų į Lietuvos Neprigulmybės Fondą. Jie pranešė, kad jau surinkta \$4.000. Taigi Waterburys čia pirmose eilėse kovoje už Lietuvos laisvę. Kiti skundžiasi dėl bizniųrių skumpo, bet ir pas mus jų yra visokių. Yra gerų — tikrų tėvynainių, bet yra ir skumpolių. Kuomet darbininkai kloja dešimtinėmis, ar ir po daugiau, kiti biznieriai išmeta vos porą trejetą doliarų, arba ir visai nteko.

Waterburiečiai, kur tautinis susipratimas taip augstai pakilęs, nesitikię susilaukti panašio bizniųrių, eprilankumo link Lietuvos reikalų. Centalio Komiteto (Liet. izdo) skyrius surengė prakalbas gruodžio 15 d. Laukta J. Liutkausko, bet atvažiavo p. Račkauskas. Kalbėtojas puikiai apipasaėjo apie Lietuvos reikalus. Jis užreikšė, kad Lietuvoje neprivalo būti praleatų, nes Lietuvoje, kiek galima spręsti iš veikėjų nuomonių, bus stengiamasi suteikti kiekvienam tiek žemės, kiek jis galės apdirbti, jei tik jis to norės.

Publikos į prakalbas prisirinko arti pilna svetainė. Aukų į Lietuvos Neprigulmybės Fondą surinkta suvirš \$3.00.00. Dramatiška draugija "Varpas" pradeda smarkiai veikti. Jo nariai, mokinant p. Brazauskui, jau

yra išmokę daug naujų dainelių ir tik liaukia progos, kada pasirodyti prieš Waterburiečius. Gi "Varpo" lošėjai, užbaigiant 1918 metus, statys scenoje didelį veiklą: "Sugrįžo."

Kiek laiko atgal čia susitvėrė draugija "Tėvynės Gelbėtojų." Sudėta į 150.00, bet jie iki šiol dar nepaveisti Lietuvos gelbėjimo reikalams ir guli Waterburyje. Butų jau laikas perduoti juos ten, kur jie buvo skiriami, t. y. kovai už Lietuvos laisvę.

Pasiūsiupietis.

SUDEGĖ LIETUVIŲ BAŽNYČIA.

Laikraštis "Eagle," Brooklyn, N. Y. praneša, kad gaisras sunaikino lietuvių bažnyčią Maspeth, N. Y. (arti Brooklyn), padaryta nuostolių, \$25.000.00. Gaisras prasidėjo bažnyčios sklype. Gaisro priežastis niekam nežinoma.

Prie gaisro atvyko Maspetho ugniagesių kompanija, o vėliau ir iš artimesnių miestelių, bet apginti bažnyčią jau negalėjo. Todėl stengtasi nors apginti gretimai esančius medinius namus. Lietuvių parapijos klebonija buvo užsidegusi net du sykių, bet abu kartu pasisekė ją apginti.

Gaisrą pamatė pats klebonas, kun. Milukas. Jis besigedamas ugnį ir gelbedamas bažnyčios turtą, apsidėgino rankas ir veidą. Kun. Milkui suteikta daktariška pagalba vienok jis gydisis klebonijoje, matyt nelabai dar apdegė.

IŠSIMOKYK DRAPANŲ KIRPIMO AMATĄ.

Meis mokiname šį puikų gerai apmokant

Kirpikal yra labai reikalaujami, amata į trumpą laiką. Vietos neprilipdytos laukia. Ateik dieną ir vakare.

Master Cutting School
J. F. Kasnicka
118 N. LaSalle St.

DR. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS: Kamp. 31 ir So. Halsted St.
(Gyven mas virš Aptiekos). CHICAGO.

Ar čia busit, ar Lietuvon Grįžsit?

Lietuvians yra svarbu ir žingeidu žinoti, kiek Lietuvių žada po šios karės grįžti atgal Lietuvon. "Lietuvos" Dienraštis norėtų šitas žinias surinkti, kad šitą klausimą išrišti.

Todėl išpildykite šitą blanką ir pasiųskite ją atgal. Jūsų vardai ir jūsų čia paduotos žinios bus užlaikomos vien tik Redakcijos žiniai ir nebus nei atskirai garsinamos, nei niekam išduodamos. Todėl galite rašyti atvirai ir su pilnu pasitikėjimu.

1. Vardas-Pravardė
2. Adresas
3. Pavienis, ar vedęs. Jeigu vedęs, tai kiek šeimynoj?
4. Amžius jūsų
5. Ar grįžtut Lietuvon po karės, jeigu Lietuva gautų laisvę?
6. Ar grįžsit Lietuvon po karės, jeigu Lietuva negautų pilnos laisvės?....
7. Iš kokios vietos paeinate iš Lietuvos?
8. Kokion vieton grįžtute?
9. Kuom čia užsiimate?
10. Kuom Lietuvoj norėtut užsiimti?.....
11. Su kokių kapitalu grįžtut Lietuvon, t. y. kiek, maž-daug, pinigų su savim parsivežtut

Pastaba. Šitas klausimas yra svarbus tuomi, kad galima būtų maž-daug sužinoti, kiek kapitalo amerikiečiai parvežtų Lietuvon, o tas parodytų kiek jie Lietuvos gerbuvį padidintų. Šitas jūsų atsakymas bus Redakcijos užlaikomas absoliutiškoj paslaptij, kiek tas lytis jūsų ypatos. Jeigu kartais nenorėtum jo atsakyti, praleiskit jį nieko nepažymėję.

12. Kaip greit manytute grįžti Lietuvon?

Atsakę šiuos klausimus šitą kuponą ir sugrąžinkit "Lietuvos" Dienraščiui, adresuodami taip:

Statistikos Skyrius,
"Lietuva" Daily,
3253 S. Morgan St., Chicago, Ill.

PASIRUPINKITE, KAD IR JUSŲ DRAUGAI BEI PAŽIST AMI JĄ IŠPILDYTŲ.

The Lithuanian Daily
LIETUVA
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Publishing Co., Inc.
3253 So. Morgan St. CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone: Boulevard 4250

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the
Post Office at Chicago, Ill., under act of March 3rd, 1897.

EDITOR, B. K. BALUTIS.

SUBSCRIPTION PRICE:

In Chicago, by mail —	
One year	\$6.00
Six months	3.50
Three months	1.85
In Chicago, by carrier—	
One copy	.02
Per week	.12
Per month	.55
In the United States, by mail—	
One year	\$5.00
Six months	3.00
Three months	1.65
In Canada, one year	\$7.00
In all other countries, per year	\$8.00

"Lietuva" aina kasdien, išskyrus nedėlidienius.
Leidėjas: Lietuvos Dienraščio Benrovė. Redaktorius:
Adv. Bronius K. Balutis. Adresas visoms koresponden-
cijoms:

Lithuanian Publishing Co.
3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Telephone: Boulevard 4250

Prenumeratos kaina apgarsinimų skyriuje. Apgar-
sinimų kaina sutelkiama pareikalavus.

Prišlysti Redakcijon ir nesunaudoti rankraščiai gra-
žiniai atgal tik tada, kada jų grąžinimo reikalaujama.
Rankraščių Redakcijon siunčiant, ir kuomet grąžinimo iš-
šos prie rankraščio yra pridėtos.

Prenumeratos, apgarsinimų ir kitokio biznio reika-
lais reik kreiptis laiškais į Dienraščio Administraciją.
Korespondencijas, žinias ir straipsnius reik adresuoti
Dienraščio Redakcijos vardu.

Jei raštal, be padavimo rašėjo tikro vardo-pravar-
dės (apart slapvardės) ir adreso, negali būti sunaudoti.
Asmeniška Redakcijon galima matyti nuo 11:30 iki
12-tai išryto ir nuo 5:30 iki 6 vakare.

Paslapta Diplomacija

Teisingai buvo užreikšta, kad paslapta
diplomacija buvo priežastim daugelio žmoni-
kės nelaimių. Ji buvo priežastim ir dabartinės
karės, nes jeigu žmonės, tautos, būtų turėję
tame reikale savo pilną balsą, karės neabe-
jotinai būtų nebuvę. Karė kilo iš priežasties
paslapty intrigu Berline, o intrigos tuomet
būtų buvę negalimos.

Todėl kilo naujas griežtas obalsis "Šalin
slaptą diplomaciją!" Ir padėka už šitą obalsį
priklausyti bolševikams, nes jie vieni iš pir-
mųjų jį nukalė ir garsiai-garsiausiai skelbė.

Sakome, padėka jiems "priklausyti".
Matote, ji bolševikams nepriklauso, — todėl,
kad jie, patys tą obalsį iškelė ir išreklamavę,
jo vienok absoliučiai nepildo. "Paslapta di-
plomacija" su neišvengiamomis prie to intri-
gomis pas bolševikus dabar kur-kas didesnė
ir blogesnė, — nes purvinesnė, — negu kad ji
buvo ir prie despotiškų monarchijų.

Pilnas slaptosios diplomatijos prasali-
mas vargiai bus galimas artimojo ateityje. Pra-
slinimas jos, vienok, ant tiek, kad "išrovus
jai piktąsias iltis," gal būtų ir įvyks, — ir tai
ne ačiū bolševikams, bet labiausiai ačiū Pre-
zidentui Wilsonui, kuris šitą principą pastatė
vieno iš pirmiausių vietų ir už kurį jis pats
nuvyko Europon "pakovoti."

Nuo panaikinimo paslapto diplomatijos
bent tokiam laipsnyje, kad busiančios taikos
konferencijos posėdžiai būtų vedami viešai,
kad daromos juose sutartys būtų tikrai ir pil-
nai tautų patvirtintos, kad jokių paslapty
kombinacijų nebūtų prie to prisegta, — nuo to
labiau negu nuo kito priklausio pasisiekimas
viso programo, kurį Prezidentas Wilsonas nu-
vaziavo nuvykinti.

Europoje yra užtektinai atžagareivių, ku-
rie norėtų taikos konferencijos darbus "su-
fiksyti" "senovišku būdu." Anglijoje yra aris-
tokratų-lordų, Francūzija turi savo "Burbo-
nus," Italija savo "Machiavelius," kurie ne-
abejotinai bus priešingi Prezidento Wilsono
programai.

Jie gali raimėti, jeigu taikos konferen-
cija atsibūs "prie uždarytų durų." Jie nie-
kuomet nelaimės, jeigu pasauliui bus duota
proga laiku išgirsti, kas Versailles konferen-
cijoj darosi, nes žmonės neabejotinai padarytų
tokį opinijos spaudimą Prezidento Wilsono
naudon, kad jokia reakcionierių klika nega-
lėtų prieš ją atsiremti.

Demokratijos idealų laimėjimas, todėl,
gal būtų daugiausia šiandien priklausio nuo to,
kaip daug bus "Slaptoji Diplomacija" naudo-
jama busiančioj Taikos Konferencijoj.

Svetimaj spaudoj apie Lietuvius.

Lietuvių moterų nuopelnai.

Laike *Liberty Loan* kampanijos tik-ką už-
sibaigusios Lietuvių moteris buvo tarp labiau-
siai pasekmingų svetintaučių moterų parda-
vinėjimo bondsų. Viena tik diena Pittsburgu,
Pa., jos pardavė bondsų už \$58,150.00 tarp
savo vientaučių tame mieste. Entuziazmas,
kurį jos įdėjo į šį darbą, yra atspindys didė-
lio užsinteresavimo, kurį Lietuvės moteris
anapus jurių nuolatai apreiškia visame kame,
kas tik palyti jų tautos gerovę.

Moteris lošę pažymėtiną rolę Lietuvos at-
budime, kuris prasidėjo antrojo dalyje 19-to
šimtmečio, po ilgų metų svetintautiškos prie-
spaudos ir pavergimo. Nuo 1864 iki 1904
metų Lietuvių spauda buvo uždrausta, moky-
klos buvo uždarytos ir net Lietuvių kalba
buvo uždrausta viešose susirinkimuose. Lai-
ke šitų tamsių metų ne kas kitas, kaip lietu-
vių moteris paslaptimi mokino jaunesnes
gentkates skaityti ir rašyti, tokiu būdu pala-
kydamos Lietuvoje 50 nuosimčių mokančių
skaityt-rašyt, kuomet likusioj Rusijos dalyje
buvo mažiau negu 20% galinčių skaityt-
rašyt. Moteris taipgi buvo prisidėję prie pa-
gelbėjimo tiems, kurie buvo Rusų valdžios
persekiuojami už įnešimą lietuviškų knygų Lie-
tuvon kontrabandos keliu ir už jų platinimą.
Daugelyj atsitikimų, jos prigriebdavo ka-
liniam pabėgusiems iš Siberijos.

Daug Moterų Rašytojų.

Nemažas skaitlius Lietuvių rašytojų bu-
vo moteris. Tame laikotarpyje, kuomet rusai
buvo uždraudę lietuvių spaudą, lietuvių laik-
raščiai ir knygos buvo daugiausiai spausdi-
namos užrubežiuose. Rašytojai būdavo pri-
versti pasirašinėti pseudonimais [slapyvar-
džiais], idant pats save apsaugotų, nes toks
lidelis buvo rusiškos valdžios persekiojimas
jų, kurie mėgino pasirodyti susipratusiai. To-
dėl ir moteris, kurios rašydavo, prisiimavo ne-
kaltus pseudonimus, kaip, pavyzdžiui, *Egle*,
Žemaitė, *Bitė*, *Satrijos Ragana* ir *Lazdynų*
Pelėda. Net ir šiandien tikri vardai šitų po-
uliarių raštininkų yra mažai žinomi.

Jos rašydavo apie daugelį įvairių daly-
kų. Rašytoja, pasivadinus *Lazdynų Pelėda*,
buvo novelistė [pasakaitė, novelių, rašytoja].
Žemaitė, kuri dar ir dabar gyvena, nors labai
seną, yra kaimietė moteris, kuri rašydavo
trumpas apysakas iš kaimiečių gyvenimo.
Satrijos Ragana rašydavo edukacijinėmis te-
momis ir parašė tulą skaitlių apysakaitė vaik-
ams. *Bitė* buvo sceniškų veikalių rašytoja,
kurios veikalai buvo statomi Kaune. Jos vei-
kalai yra komedijos iš paprastų žmonių gy-
venimo paimtos.***

Nors šitos rašytojos buvo priverstos gy-
venti sulyginamai nuosaliai nuo viešumo, pa-
starašiais laikais Lietuvių moteris pradėjo
įžengti į viešojo gyvenimo reikalus. 1908-ais
metais moteris laikė savo seimą Kaune, kur
dalyvavo 2,000 delegacijų. Čia įsteigta pra-
džia federacijai moterų klibų. Jos nutarė
leisti laikraščius, steigti mokyklas, remti au-
gštesnes mokslo įstaigas merginoms, atidaryti
restauracijas ir organizuoti mokyklas naminių
darbų mokiniui. Jos net pradėjo Kauno apie
linkėse eksperimentale farmą, su tikslu padra-
siinti prie mokslinės ūkininkystės.

Lietuva yra ūkininkų tauta. Moteris yra
prapratusios prie sunkaus ukės darbo ir vi-
suomet prigriebdavo vyrams prie žemdirbys-
tės, nuimant laukus ir aprūpinant gyvulius.
Kaimiečių nešiojamos drapanos yra papras-
tai daromos iš linų ir vilnų, kurios yra su-
verpamos ir audžiamos pačių moterų namie.
Prieš karę šita išdirbystė buvo pradėjusi už-
imdinėti nacionalio svarbumo vietą. Keliose
vietose moteris buvo suorganizavę pusėtinas
dirbtuvėles kaimuose, kur ausdavo audinius.
Jų padaryti audiniai buvo skaitomi geresni už
tuos, kurie buvo daromi mašinomis ir buvo
kilęs labai didis jų pareikalavimas.

Moterių Pagelbos Darbas Karės Metu.

Kuomet karė nušlavė šalį, visas kulturi-
gas darbas ir ekonominė pirmynžanga tapo
sulykta. Moteris atyda tuomet tapo nu-
kreipta prie gelbėjimo pabėgėliams ir sužeis-
tiems. 1914-ais ir 1915-ais metais rusų ar-
mijos įsiveržė į rytinę Prusiją ir deportavo
į Rusiją šimtus gyventojų, kuriuos jie skaitė
vokiečiais, bet kurie ištikro buvo lietuviai.
Lietuvių moteris tuojaus pradėjo organiza-
ciją vardu "Globa," kuri aprūpino apie 10,000
Prūsų Lietuvių, įsteigė mokyklas jiems ir teik-
davo paramą visokiais būdais. Moteris taip-
gi buvo veiklios rinkime aukų nuo karės nu-
kentėjusių sėliniui, įsteigė darbo ir informa-
cijos biurų ir išsiuntė pagalbą apie 40,000
lietuvių pabėgėlių, kurie buvo išbarstyti po vi-
są Rusiją, Siberiją ir Kaukazą. Nežiurint di-
delių nepatogumų, jos pradeda rekonstrukci-
jos [atbudavimą] darbą Lietuvoje.

Iš *World-Herald*, Omaha, Nebr.
Gruodžio 8 d. 1918.

Skerdžius.

(Tąsa)

Aimanavo ir Valainis ir visus kampelius. Gena sker-
tūmai laukė sunaus.

— Kad aš sunaus neturė-
tau! Ne, šito nebus! Tegul
bus dešims, vienuolika mer-
gaicių—vienas galas—o dvilik-
tas bus sunus, ir gana!

Juokėsi kaimynai klausyda-
mi, bet Valainis nenusiminė
ir laukė sunaus. Ką padarysi
tokiam žmogui! Užsimanė su-
naus, ir gana.

Tikrai, gimė jam ir sunus,
gimė jisai tik po Velykų, bet
krikštynas atidėjo Valainis į
Sėkmines, kad geriau atsi-
džiaugti, garsesnes ir iškil-
mingesnes krikštynas atkelti.
Ir triukšmingos gi buvo,
triukšmingesnės nei kitos ves-
tuvės; muzikos tik nebuvo, o
tai vestuvės, ir gana. Net vi-
ša sodžių per kvieslį suprašė
Valainis, visviena, kaip ant
vestuvių. Matydami tai žmo-
nės, vieni juokėsi, kiti ste-
bėjosi.

— Dračinas žmogus!—kal-
bėjo treti.

Kumu užprašė Valainis pa-
tį kunigėlį, o kuma buvo se-
nimo Alksninio žmona, to pa-
čio Alksninio, kuris turi dau-
giau šimto kelmų bičių. Ir
Dievas vienas žino, kodėl jam
taip jos vedasi? Vieni kalba,
kad jisai žino, nei raginimui
vadina; kiti gi mano, kad ji-
sai švenčiausią per komunią
iš burnos išsiėmęs, parsinešė
namon ir įdėjo avilį į bites.
Lapinas kalba, kad patsai na-
tė avilyj lyg "kielką," kaip
bažnyčioje pas kunigą, tik iš
vasko sulipdytą.

Dabar Alksninis atsuntė
krikštynoms visą ansojį me-
dus. Jame buvo svarų de-
šimts, o gal dar ir daugiau.

Suprašė taipogi Valainis ir
visus savo giminės. Visi ži-
no, kad jisai buvo nebiokios
giminės. Tai ne žmogus, kur
Amerikoj tik praturtėjo, bet
nuo senų laikų garsus buvo.
Atvaziavo čia ir Čepulis iš
Rudnios, kur išleido kuniguos
na sunų ir Dumbilis iš Pakel-
mių, kur senai pasistatė muro
namus, lyg bajoras mieste
kur; buvo čia ir Korulis iš Pa-
gilsės, patsai motyčiausias
žmogus visoje parapijoje; ji-
sai net pas kunigą pietums
buna; suplikacijos tai be jo
niekas negiedos; pribuvo čia
ir Dundis iš Persėdų, kur tu-
ri šešius valakus žemės juo-
dos, kaip tirštimas; tai tur-
tingiausias žmogus visos pa-
rapijos, ir kitaip jo niekas ne-
vadino, kaip tik "ponuli." Pa-
prasti žmoneliai jam net ran-
ką bučiuoja. Nors turtuolis
buvo, bet geras žmogus; nō-
sies nekėlė, ir nepuikinosi ir
poniškai nesinešė.

Ir daugel buvo dar ir kitų
garsių vyrų su pačiomis, kiti
net su vaikais, suvaziavusių
krikštynoms.

Linksminosi dabar visi.
Rikšmas ten, juokai skamba,
kad net gale sodžiaus užgirsi.
Bobos išgėrė, kuri alaus, kuri
net ir degtinės, nusilinksmino
taip, kad net dainas užtraukė,
senovines, nedabartines. Vy-
rai rėkaloja, pasakoja tas tam,
ir tas to neklauso. "Vestu-
vės, ir gana."

Arti viadienio, saulė į pie-
tus slenka. Triuk-triuk-triuk-
skamba skerdžiaus trimtas,
dar ten kur sodžiaus gale.
Štai ir kiaušės, užriktę uode-
gas, šuoliu nešasi, toj tą ap-
lenkdama, namon, kad grei-
čiau pirmai paspėjus apzuiti

visus kampelius. Gena sker-
džius gyvulius nuo rytagonių.

Moteris tuoj nusinešė na-
mon: reikia gyvulius priimti,
karves pamelzti, pripenėti, pas-
kui tvartan suvarinėti, kad
kur daržan neįsilaužtų kuri.
Nunai nelauk, kad tau visa
duktė padarytų ar tarnaitė-
samininkė. Jos dar anksti
rytą visos išsinešė iš namų:
kas bažnyčion, kas girion, kas
taip sau braidžioja po laukus,
po pievas. Nunai jau tokia
šventė, kad traukia žmogų
ten, kur žaliuoja, ir gana.

Liko pirkioje Valainio vien-
vyrai; ir iš jų kai kurie iš-
ėjo vieni ant kiemo, kiti į so-
delį, treti ant gatvės sustoję
pas vartus kalbėjo aplink tai,
aplink šiai, daugiausia aplink
nieką.

Kuma nuvėjo kitan galan
namų rengtis bažnyčion; pat-
sai ji Valainis tupinėjo pas
papietę aplink vežimą: pa-
movė naujus ratus pasturga-
lyj, patepė gerai, kad negirg-
dėtų "gerti neprasytų."

Stovi vyrai patvoryje, už-
ėmę visą pašalę, ir šneku-
čiuoja aplink ganiavas, kur
geriau gyvuliu, ar miške ar
pievose.

— Ar sveikas, seni? Dai-
kruti?—užkalbino Lapiną Ko-
rulis iš Pagilsės.

— Kaip matai tamistą. Ko-
man nekrutėti!—atsiūkė La-
pinas ir prisiartinęs padavė
jam ranką:—Kaip tamistą
Dievas laiko?

— Senstu, ot ir visa! Bet
gi tu, kaip buvai, toks ir da-
bar, nei tu senti, nei tu nie-
ko. Kada gi tu mirsi, seni?
Ar gal mus visus nori per-
gyventi?

— Ką tu, žmogau, kalbi
jam aplink mirtį!—nusišypo-
jo Čepulis Levanarda: jisai
vesti dar mano, tik neranda
sau tinkamos mergos: visos
persenos.

Nusijuokė vyrai taip sma-
giai, kad net višta, kur po
serbentos krumu purtinosi, nu-
sigando ir kudekindama nuo
gužtos pabėgo. Lapinui ne-
patiko tat. Nors jisai priju-
ko, kad iš jo juokus keltų, bet
čia gi buvo svetimų šalių
žmonės!

— Aš ir užmiršęs butau
graziai, čia su jumis bešneč-
damas; gerai kad, žmogel, pri-
minėt man;—atsigrįžo jisai į
Čepulį—jūs čia uliojate ir nie-
ko nežinote, o ten gale Va-
laku, pas Miegakulinę, jūs
vaikai gal užmušė tas tą.
Kaip gynėm namon let per-
skyrėme: apskrūvę, apsi-
draskę, tas tą vis akmenais.
Let apgyvenė Antorskę. Mac-
kė ji būtų gražiai užmušęs.

Čepulis nežinojo, ar Lapi-
nas tiesą pasakoja, ar juo-
kiasi iš jo, ir meluoja. Visi
žinojo, kad Čepuliai, Juras ir
Levanarda, du broliu, tik pa-
sidalinusiu, gyvena, kaip katė
su šunim, o jų sunu, Antorskė
ir Mackė, dar arčiau, nei tė-
vai, ėdėsi tarpu savęs.

Kaip tik užgirdo tai Leva-
nardienė, melždama savo kie-
me karvę, tuoj ėmė šaukti
vyrai.

— Vai, kad ji Perkunas
dievulis užtrenktų, tą galva-
žudį! Levanarda, ko stovi,
kaip šulas! Ar gal tu kur-
čias, ką žmogus pasakoja!
Bėg greičiau, gal ten vaikų
jau užmušė!

(Toliaus bus)

Kaip Išrodo Mušis Ranka-Rankon.

Tulas A. Kraučiusas, Bri-
tanijos lietuvis, tarnaujantis
britiškoj karitumenėj ir daly-
vavusis mušiuose Francūzijoje,
taip aprašinėja "Išėvių Drau-
gę" apie savo prityrimus:

"Buvo tai iš 27-28 spalio
lietingas naktis, tulų vietoj
britų vakarinio fronto, kur vo-
kiečiai taip greitai besitrauk-
dami staiga apsisotojo ir su-
laikė musų pirmuosius bu-
rius, tulam kaime netoli nuo
kanalo, kuriuo, turbūt, vokie-
čiai naudojosi gabenimui ka-
rės pabūklų.

"Pribuvus daugiau kareivių
į vietą, kur tapome sulaukyti,
mums buvo liepta užpulti vo-
kiečius kaime, ir išvalyti kai-
mus taip, kad gautume pas-
toge nuo lietaus. Aš turbūt
niekuomet neužmiršiu tos nak-
ties, kol gyvas busiu, nes pri-
siėjo dirbti purviniausios dar-
bas iš visų kūrų mano karei-
viavimo laikų. Buvo tai kru-
viniausios peštinės. Veik kiek
vienoj stuboj radosi burys vo-
kiečių kareivių, kurie be peš-
tynių nesidavė savę išmesti
laukan ant lietaus. Mums gi
butinai buvo sakyta, kad ne-
paisant ant nuostolių, turime
kaimą išvalyti lig ryto. Mu-
šų buvo vartojami visoki bu-
dai, kokius kas tik sumanė.
Vokiečiai paprastai apipilda-
vo mus šuviais per langus ir
duryse padarytas skylės ir, ži-
kruoti?—užkalbino Lapiną Ko-
rulis iš Pagilsės.

— Kaip matai tamistą. Ko-
man nekrutėti!—atsiūkė La-
pinas ir prisiartinęs padavė
jam ranką:—Kaip tamistą
Dievas laiko?

— Senstu, ot ir visa! Bet
gi tu, kaip buvai, toks ir da-
bar, nei tu senti, nei tu nie-
ko. Kada gi tu mirsi, seni?
Ar gal mus visus nori per-
gyventi?

— Ką tu, žmogau, kalbi
jam aplink mirtį!—nusišypo-
jo Čepulis Levanarda: jisai
vesti dar mano, tik neranda
sau tinkamos mergos: visos
persenos.

Nusijuokė vyrai taip sma-
giai, kad net višta, kur po
serbentos krumu purtinosi, nu-
sigando ir kudekindama nuo
gužtos pabėgo. Lapinui ne-
patiko tat. Nors jisai priju-
ko, kad iš jo juokus keltų, bet
čia gi buvo svetimų šalių
žmonės!

— Aš ir užmiršęs butau
graziai, čia su jumis bešneč-
damas; gerai kad, žmogel, pri-
minėt man;—atsigrįžo jisai į
Čepulį—jūs čia uliojate ir nie-
ko nežinote, o ten gale Va-
laku, pas Miegakulinę, jūs
vaikai gal užmušė tas tą.
Kaip gynėm namon let per-
skyrėme: apskrūvę, apsi-
draskę, tas tą vis akmenais.
Let apgyvenė Antorskę. Mac-
kė ji būtų gražiai užmušęs.

Čepulis nežinojo, ar Lapi-
nas tiesą pasakoja, ar juo-
kiasi iš jo, ir meluoja. Visi
žinojo, kad Čepuliai, Juras ir
Levanarda, du broliu, tik pa-
sidalinusiu, gyvena, kaip katė
su šunim, o jų sunu, Antorskė
ir Mackė, dar arčiau, nei tė-
vai, ėdėsi tarpu savęs.

Kaip tik užgirdo tai Leva-
nardienė, melždama savo kie-
me karvę, tuoj ėmė šaukti
vyrai.

— Vai, kad ji Perkunas
dievulis užtrenktų, tą galva-
žudį! Levanarda, ko stovi,
kaip šulas! Ar gal tu kur-
čias, ką žmogus pasakoja!
Bėg greičiau, gal ten vaikų
jau užmušė!

Linkėjimai.

"Lietuva" Dienraštis taip
man patinka, kad negaliu nė
atsigerėti. Daug labai jame
žinių randu ir apie viską tei-
singai parašo. Aš manau,
kad "Lietuva" nė joks laik-
raštis negali viršinti.

Linkiu naujam Dienraščiui
prasiplatinti po visas lietuvių
kolonijas. Aš jau 23 metus
skaičiau "Lietuvą" savitraš-
tį, o dabar su didžiausiu
džiaugsmu skaitysiu "Lietu-
vą" kaip Dienraštį.

Antanas Grigonis.

Fort Stanton, N. M.

Skaitydamas vidurinės srio-
vės laikraščius, visuomet ma-
niau: jeigu tautininkai kada
nors išleis dienraštį, tai bent
bus pažangus ir svarus dien-
raštis. Nes tautininkai turi
daugiau inteligentiškų spēkų
ir turi gerų lietuvių-tėvynai-
nių užuojautą dėlto, kad jie
tautininkai, visuomet stato
Tėvynės ir apšvietos reikalus
auščiau, negu kad reikalus
kokios partijos. Ir ištikrųjų
neapsirikau taip manydamas.
"Lietuva" dienraštis yra pu-
kiausias iš visų lietuviškų dien-
raščių ir tautininkai gali juo-
mi pasididžiuoti.

Linkiu dienraščiui "Lietu-
va" kuogeriausio pasisekimo.
J. Gudaitis,
Hartford, Conn.

Linkiu dienraščiui "Lietu-
va" geriausio pasisekimo.
Jūsų draugas

V. J. Sabaliauskas,
So. Omaha, Nebr.

PASISKAITYKITE!

Augin' Tėvelis.

Augin tėvelis vieną sunelį,
Sėrė sunelis bėrą žirgelį.
Girdi tėvelis, kad jo sunelis
Jau užsirašė eit' į vaikelį.
Viena sesutė Lolelį rengė,
Kita seselė kardelį šveitė,
O ši trečioji, visų jaunoji,
Vartus atkėlė ir palydėjo,
Ir palydėjęs broliui kalbėjo:
"Ar iš rytelio taip anksti kelsiu
Ir vakarelį taip vėlai gulsiu:
Aš vis lauksiu savo brolelio,
Bene pargrįžta iš karūžės...
Aš prastovėjau savo kojales
Ir prakiliojau vario vartelius,
Bet nesulaukiau savo brolelio;
Aš prarajojau baltas rankes,
Aš pražiūrėjau stiklo langelius,
Bet nesulaukiau savo brolelio.
Jau ir pragido raiba gegutė,
Dar nepargrįžta mano brolelis;
Parbėg' žirgelis, grįsiai žvengdamas,
Šalė kardelį paršvytrodamas.
Vai žirge-žirge, žirge bėrasis,
Vai kur paliko mano brolelis?"
"Tavo brolelis, mano raitelis,
Vilniaus miestelyj ant akmenėlio
Krito galvelė, kaip kopustėlio
Bėga kraujalis, kaip vandenėlis.
Kad aš galėčiau, tai prakalbėčiau
Kad primanyčiau, daug pasakyčiau:
Lėkė kulkelės pro mano galvelę
Taip kaip bitelės tėvo sodnelyj...
Padavė Stasė Jonaičiūtė.

nai ligotas mokytojas ateina klasėn todėl, kad jo liga nėra dar taip svarbi, kad galėtų lekcijas praleisti! Ir tada jis erzina, nes serga ir jam liudna, kad jis tai negalite pastebėti, arba išnaudojate jo silpnumą.

"Gerbk, mylėk savo mokytoją, sunelį mano. Mylėk jį, nes tavo tėvas jį myli ir gerbia; jisai lavina tavo protą ir auklėja tavo sielą; mylėk jį todėl, nes vėliaus, kada tu užaugsi; ir kada nei manęs, nei jo pasaulyje nebus, tavo atsiminimuose jo paveikslas stosis greta mano paveikslu ir tada tikrai nusiminims ir kančias ant jo doro veido, į kurį dabar tu jokios atydos neatkreipi, aiškiai tu atsiminsi ir tu galiesies, nors jau bus trisdešimt metų praeinę. Tu gėdiesies, kad nemylėjai jo ir kad negerai elgeisi. Mylėk savo mokytoją, nes jis didelės pradinių mokyklų mokytojų šeimos narys, šeimos iš penkių dešimčių tūkstančių žmonių, išblaskytų po visą Italiją, o šie žmonės,—dvasiniai tėvai milijono vaikų,—kartu su tavimi augančių, jie—menkai apmokami ir nepripažinti darbininkai, kurie rūpinasi mūsų tautą pagerinti. Manęs nelinksmis tavo prie manęs meilė, jei tu tuo pačiu laiku nemylėsi tų, kurie tau gera daro, o jų tarpe mokytojas po tėvų užima pirmą vietą. Mylėk jį taip, kaip mylėtumei mano broli; mylėk jį, kai jis tave giria ir kai bara, kai jis esti teisingas ir kai, pasak tavęs, neteisingas; mylėk jį, kai jis esti linksmas, o taipogi ir tada, kai esti liudnas. Mylėk jį visados ir su pagarba tark žodį: mokytojas. Šis vardas, po tėvo vardo—visų garbingiausias, visų maloniausias tų, kuriais žmogus gali pavadinti kitą žmogų.

Tavo tėvas."

MOKYTOJO PAGELBININKAS.

Tėvo teisybė: mokytojas buvo blogame upe, nes buvo nesveikas. Štai jau trečia diena jo pavaduotų ateina pagelbininkas, tasai mazasai, kuris pats į vaiką panašus.

Šiandien buvo labai negražus atsitikimas. Jau pirmą ir antrą dieną berniukai lapavo, užė klasėje, nes pagelbininkas labai ramus ir kantrus; jisai tikrai prašo:—Meldžiu nutilti!

Bet šiandieną ir jisai kantrybės pritruko. Klasėje toks pakilo klegės, kad nebegalima buvo savosios kalbos girdėti, o jisai prašė,—inkalbinėje,—bet viskas veltui. Du kartu direktorius pasirodė duryse ir pasižiūrėjo; vos spėdavo jis nueiti—klasėje vėl, kaip turgavietėje, užia. Kaip nesirupino Garrone ir Derossi numalsinti draugus—niekas jų neklaušė. Vienas tikrai Stardi, suspaudęs kumščiais smilkinius ir pasirėmęs ant suolo, ramiai sėdėjo. Gal jis tuo laiku galvojo apie savo garsųjį knygynėlį; dar Garofii, tasai, kurio nosis kaip kabliukas, ir kuris markes renka,—buvo įsigilinęs į sarašą loterijos ėmėjų po du centymus už bilietą; jisai leidžia ant bilietų kšeningą rašalinę. Kiti visi plepėjo ir juokėsi; kai kurie suolais čirpdino, arba popieriniais kamuoliukais svaiddėsi. Mokytojas griebė už rankos tai vieną, tai antrą, vieną net kertėję pastatė—niekas negelbėjo. Jis nežinojo, ką daryti, ir vis maldavo:

—Nedarykite taip! Nejaugi jūs norite, kad mane bartų?

Paskiau daužė kumščiais į skobnį ir, supykęs, rėkė:

—Tyliaus! tyliaus! tyliaus!

Net gaila buvo į jį žiūrėti. Bet klegės vis didinosi. Franti į jį sviedė popierinę vilčių; vieni, kaip katės, miaukė, antri kiti kiti už plaukų pešė, tikra pekla paliko.

Staiga visai netikėtai inėjo sargas ir tarė:

—Pone mokytojau,—meldžiu pas direktorių!

Mokytojas atsistėjo ir, bailiai suplėjęs rankomis, išėjo paskui sargą. Klegės dar pasididino. Tada Garrone, visas paraudęs ir susijudinęs, pašoko iš vietos ir užkimsiu balsu suriko:

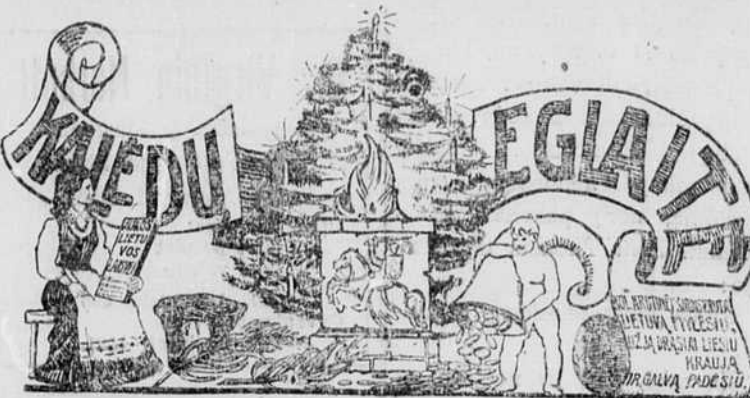
—Gana! Jūs gyvuliai! Jūs todėl taip elgiatės, kad jisai geras. Jei jis jus muštų, tai jūs, kaip šunės, klausytumėt. Jūs visi niekšai, ir kas dar išdrįs jį erzinti, tasai turės su manimi reikalą: aš tam snukį sudaužysiu, prisiekiu,—net ir jo tėvo akys!

Visi nutilo. O kaip geras tą valandėlę buvo Garrone, kurio akys žaibus svaiddė! Jis buvo panašus į įnirusį liutelį. Paeiliui pasižiūrėjo į visus atkakliuosius, ir visi nusileido galvas.

Kada sugrįžo pagelbininkas su raudonomis akimis, klasėje viespatavo tylą. Jis labai nustebė; bet paskiau, pamatęs Garrone visą paraudusį ir suerzintą, suprato, kame dalykas, ir, kreipdamasis į jį meiliai, kaip broliui, tarė:

—Ačiu tau, Garrone.

(Toliaus bus)

KALEDU EGLAITE.

Prie pirmiau paskelbtų aukų Lietuvos Nepriugulmybės Fondui per Chicago "Kalėdų Eglaitę" prisideda dar aukos surinktos p. Liutkausko prakalbose Bridgeporte, Chicagoje, Gruodžio 12-je dienoje, Mildos svetainėje. Aukauta sekančiai:

Advokatas F. P. Bradchulis, \$103.00
J. J. Hertmanavičius, \$104.23
J. J. Hertmanavičienė, 103.00
Jonas J. Lipskis, Dir. Liberty Land Co., 100.00
S. L. A. 208-ta Moterų klubas, 100.00
Mykolas Stapulionis, T. M. D. knygius, 100.00
Michael J. Kiras, 100.00
Advokatas B. K. Balutis, 82.00 (Pirmiau paskelbta \$25.00)
Dr. K. Drangelis, 81.00 (Pirmiau paskelbta \$25.00)
Aptiekorius, F. A. Juozaitis, 80.00 (Pirmiau paskelbta \$25.00)
Martynas Tamulevičius, 75.00
Leonas Žukauskas, 52.00
Antanas Čeliadinas, 51.00
Dionizas Rumkevičius, 51.00
Aptiekorius F. A. Poška, 51.00
W. Butkus, 51.00
M. J. Damijonaitis, 50.00
Marijona Žolpienė, 50.00
Jonas Kulis, rystynių manadžeris, 50.00
Antanas Stankus, 50.00
Aptiekorius Justinas Kulis, 50.00 (Pirmiau paskelbta \$50.00)

K. Drangelienė, \$25.00
E. S. U., 25.00
Vytautas Sakalauskas, fotografas, 25.00
Adomas Bakučionis, 11.00
J. Balčiūnas, 11.00
Simonas Mišeikis, 10.00
J. Pavietas, Universal State Bank, 10.00
N. Krukonis, 10.00
J. Kazakauskas, laikrodininkas, 10.00 (Pirmiau aukavęs \$25.00)
Ignas Praninckas, 6.00
A. Kazlauskas, 5.00
S. Valančiauskas, Universal State Bank, 5.00
M. Jozačiūtė, 5.00
Antanas Bugailiškis, 5.00
A. Mičiulis, \$5.00
Po \$2.00: L. Pukas, J. Kairis, Jonas Pocius, K. Mickevičius, Jonas Stankus, dailininkas, J. Daugela ir J. Maselskis.
Po \$1.00: P. Juodeikis, A. Petrauskas, Jonas Šileika, dailininkas, J. Žilvitis, S. Rimkunas, P. Paukštis, K. Vilkevičius, M. Pankauckas, D. Pakalniškis, A. Malisauskas, P. Jurgaitis, A. Margevičius, J. Izdonis, J. Malinauskas, J. Preikša, J. Pauza, S. Grabauskas, J. Dagilius.
Smulkiais surinkta \$7.70
Tautiškon vėliavon surinkta \$41.76
Viso \$1,865.69
Pirmiaus paskelbta ..\$5,408.09
Viso labo iki šiol \$7,273.78 (Bus daugiau)

Stasio Šimkaus Muzikos Mokykla

MOKINAMA:

- 1 Pianu Skambint
- 2 Muzikos Teorijos
- 3 Daiuoti iš gaidų ir t.t.

Kreipkitės: Utarnininkis,
Ketvergais ir Subatomis,
nuo 3 iki 10 v. vakaro

3249 So. Morgan Street

Chicago, Ill

"Birutės" Svetainėje, šale "Lietuvos" Dienraščio

Kalėdų Doanos

Užprašome pirkti pas mus. Turime didžiausį pasirinkimą naujausios mados tavorų, kaip tai: Laikrodėlių, Žiedų, Spilky Karolių ir tt. Užlaikome geriausius Columbia Gramafonus ir Records Lietuviškus. Taipgi aukšines L. E. Waterman's Plunksnas, Lietuviškas Knygas ir Stationery.

JUOZAPAS F. BUDRIK

3343 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Phone D royer 8167

Laikrodininkas ir Auksoorus

AUKSO KRAUTUVE

Pripildyta vėliausios mados tavoro ir didžiausiam pasirinkime. Tavoras užtikrintas. Kainas patys pasiskirkite.

J. Kazakauskas

3255 S. Halsted St. prieš 33čią Chicago, Ill.

Atydai tu kurie dar neturi "Lietuvos" Dienraščio šerų:

Reikalingas "Lietuvos" Dienraščio šerų skaitlius jau išparduotas, visi pinigai sumokėti, Dienraštis "Lietuva" jau leidžiamas.

Bet dar randasi geras skaitlius lietuvių kurie tikrai norėjo prisidėti prie šio praklausaus darbo, bet dėl šiokių ar tokių priežasčių nesusėpėjo šerų nusipirkti.

Siuomi pranešame visiems tokiems tėvynainiams, kad dar turime pardavimui apribuotą šerų skaitlių iš šios Bendrovės "Treaury Stock". Todėl, gerbiame tautiečiai, pasiskubinkite: išpildyte šį kupona ir su reikalinga suma pinigų prisiųskite mums SIANDIEN, nes rytoj gali būti pervėlu. Šero kaina \$10.

Lithuanian Publishing Co.,
3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Gebiamieji:—

Su siūomi prisiųdau \$..... kaipo pilną užmokesį už šerų "Lietuvos" Dienraščio Bendrovės - Lithuanian Publishing Co.

Malonekite prisiųsti man šerų.

Su pagarba,

ADRESAS:

Lithuanian Publishing Co.

3253 So. Morgan St.,

CHICAGO, ILL.

VIETINĖS ŽINIOS

EXTRA UŽPUOLĖ M. J. DAMIJONAIŠIO KRAUTUVĖ

Subotas vakare, apie 11 valandą, trys plėšikai, įėjo į krautuvę ir atstatė revolverius, mėgino padaryti hold-upą M. J. Damijonaičio krautuvėje prie 33-čios gatvės, kaip sykis prieš šv. Jurgio bažnyčią. M. Damijonaičio krautuvėje ir kitokių mažesnių daiktų krautuvė ir krasos stotis jo krautuvėje taipgi randasi. Matyt pėšikų manėta gerai pasipinigauti. Apart p. Damijonaičio tuo syk krautuvėje buvo Dr. Drangelis, p. Jonas Šileika, p. Lukauskas, Šilius ir Izid. upats kas. Užpuolkių buvo trys. Iš iš vaizdos išrodė visi jauni vyrai. Įėjo jie į krautuvę, vesdami vieną savo sėbrą su užrišta burna. Buvusie krautuvėje žmonės manė, kad tie vyrai reikalauja pagalbos tam, kuris turėjo užrištą burną, nes išrodė, lyg jam būtų kas dantis išmušę. Tuom tarpu visai netikėtai jie atstatė revolverius į susirinkusius žmones šaukdami: "Hands up you sons of...!"

Susirinkę jau buvo bekėlę nekurie rankas, nes matė, kad čia ištikro yra ne baikos. Bet atsitiko visai nepaprastas dalykas, kuris suardė hold-up-menams visą planą. Kiti vyrai tuo laiku buvo arčiau krautuvės užpakalio; gi p-as Šileika stovėjo prie pat durų ir tokiu būdu, įšokus plėšikams krautuvėn, jis pasiliko plėšikų užpakalį.

Ar jis manė, kad čia kas nors nekaltą šposą nori iškrešti, ar tiesiog staiga užkluptas, nepasigavo, kas čia dedasi — gana, kad jis rankų neiškėlė. Vienas iš plėšikų, atsiskūjęs ir keikdamas pradėjo šaukti, kad ir jis keltų rankas. Tas atkreipė ir kitų atidą. Buvusie krautuvėje žmonės buvo ne kruvoj, bet įvairiose dalyse krautuvės ir hold-up-mėnų, turėdami "tribūnij" su p-Šileika, nesuspėjo suvartyti vienon kruvon. Tas davė progą p. Damijonaičiui sprukti per užpakalines duris. Vienas plėšikas, tai pastebėjęs, tuomet sušuko: "One is gone; fellows let us beat it!" (Vienas pabėgo, draugai neškimės lauk!)

P-nas Šileika savo revolveriu per pečius už tai, kad nekėlė rankų ir visą biznį jiems pagadinė. Plėšikai pasileido per duris, o mūsų vyrai paskui juos — vytis. Plėšikai pasileido Auburn gatvę link 33-čio place ir užsuko į Morgan gatvę.

Pašovė Pupauską.

Musiškiai juos vijosi šaukdami "Robbers, robbers!" (Plėšikai, plėšikai) ir pasidarė pusėtinai sujudimas. Žmonės išbėgiojo iš savo namų žiūrėti, kas čia darosi, bet niekas neužbėgo plėšikams už akių.

Plėšikai, pabėgę prie Armour Viešosios mokyklos, atsiskūję. Vienas iš jų šovė iš revolverio ir pataikė p. Pupauskui į koją, sužeisdamas jį vienok lengvai. Kulką peršovė kelines ir tik-tik užgriebė kulką, paleisdama vienok kraujo.

Plėšikai, pabėgę prie Armour Viešosios mokyklos, kur jų laukė automobiliai, sušoko automobiliu ir skubiai nudundė.

Tokiu būdu homai, kurie tikėjosi prieš Kalėdas pasipinigauti p. Damijonaičio krautuvėje, nieko nepešė.

Vienas vyras lietuvis, kurio vardą-pravarde pasilaikome, kaip p. Vėnas, subotas vakare, apie 9 valandą girdėjo Antano Churo salūne, prie 33-čios ir Halsted gatvių, tris vyrus kalbant; iš jų kalbos buvo galima suprasti, kad jie žadėjo padaryti taip vadinamą "hold-upą" panedėlio vakare, t. y. šalden. Iš jų vienas brvęs lenkas.

Matyt homai pradėjo uoliai dirbuotis prieš Kalėdas. Panašius atsitikimus labai daug girdėtis ypač prieš šventes.

Žmonės turėtų būti atsargiai, vėlai nevaikšioti, ypač nesinėsioti su savim daug pinigų. Bet Chicago policija ką veikia? Ar nelaikas jau pradėti Chicago apvalyti nuo plėšikų?

IS TOWN OF LAKE.

Šv. Stanislavo draugija, laikydamė savo prieš metineme susirinkime šv. Kryžiaus parapijos svetainėje po apsvartimo savo reikalų, užsiminė ir apie Tėvynės reikalus. Perskaicius paraginimą iš Tautos fondo skyrė apie dešimimą aukų Lietuvos Laisvei, nariai vienbalsiai tam pranešimui pritarė, paskirdami \$100.00 iš draugijos izdo. Taigi atsirado kelias draugų, kurie dar suminė tam pačiam tikslui \$27.00.

Virš minėta draugija nėra labai sena, bet delei savo darbštumo jau spėjo įgiti kaip tarp savo narių, taip ir visuomenės simpatiją.

Draugija turi apie 300 narių ir \$3,000.00 kapitalo. Draugija yra pirkusi už \$300.00 Liberty Bonds ir penkis šerus "Lietuvos" Dienraščio.

Paskutiniame susirinkime buvo išrinkta ir valdyba naujiems 1919 metams. Čia pasirodė, kad senoji valdyba buvo užtektinai darbšti, priderančiai atlikdama savo uždėtis taigi tapo vėl palikta ant kitų metų tik su permaina pirmininko — pagalbininko.

Ateinau metams valdyba susideda iš sekančių ypatų:

Pirmininku — A. J. Kareiva, 1805 W. 46th St.; pirmininko pagalbininkas — Liudvikas Šimutis, 4531 S. Paulina St.; narių rašin. — F. Rauba, 2518 W. 46th Place; finansų rašin. — Kazimieras Saniševskis, 4600 S. Wood St.; kasieriumi — Jonas Viskontas, 1809 W. 46th St.

Draugijos susirinkimai atsibūna kas antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio, pirmą valandą po pietų.

Draugijos Narys.

IS NORTH SIDES.

Neseniai atsibūso šv. Mikolajaus parapijinėje svetainėje prakalbas parinkimui aukų dėl Lietuvos laisvės. Kalbėtojai buvo: Kunigas Mikšis neseniai pribuvęs iš Maudžiūrijos, Sibirijoje, ir advokatas V. Rutkauskas.

Kun. Mikšis nurodė klijus, kurios kenkia išgavimui Lietuvos neprisilūmė. Jis ragino žmones nesigailėti pinigų išgavimui Lietuvai laisvės.

Bekalbant kun. Mikšui, vienas žmogus pradėjo kloti kalbėtoją norėdamas matyt, sukelti trūkumą, bet tas jam nepasisekė ir nabagas turėjo sprukti per duris laukan. Minia žmonių nemalonai jį išlydėjo. Lietuvos reikalams surinko šiom kartu \$103.

Gaila, kad toki žmonės, atėję į prakalbas, vieton jų klausyti, skandalus kelia.

J. S. L.

Chicagoje lankasi p. Keistutis Šliupas, fizikos instruktorius Wisconsin Universitetė. Pas Šliupas buvo ketinęs važiuoti į Rytus savo tėvus atlankyti, bet pagalios, berods, Kalėdų šventės praleis Chicagoje tarp savo pažįstamų.

Vincas Sarpalius esantis Dėdės Samo karmenėje Europoje ir apie kurį nuo ilgesno laiko nebuvo žinių, dabar praneša savo broliui, p. Petriui Sarpaliui, kad jis yra sveikas ir gyvas ir esąs dabar su Amerikos kariūmene Vokietijoje.

PROFESORIAUS THAMAS PATI GINA GERMERĮ.

Mrs Thomas, liudindama socialistų byloje, kuri dabar eina Chicagoje, pasakė savo nuomonę apie Adolfo Gremar'o kalbą, lai-

kytą Douglas Park Auditorium rugpjūčio 11 d. 1917 m., kurioje jis pasakė, kad valdžia užstelia-vusi pasiuntimui 200,000 karstų (grubų) į Francuziją. Valdžia mato tokių neteisinių žinių sklaidimą, norą pakenkti karės vedimui. Poni Thomas taip kalbėjo:

"Kalba buvo pasakyta juokin-giai.

"Jis sakė, kad jis nežinas, ar tas didelis patrijotas J. Piermant Morgan, norėjo pasiųsti pripildytus karstus grangiais akmenimis, ar kapitalistai pripildys juos su kaulių kojų košelienu."

Privedė Rooseveltto žodžius.

Theodoras Rooseveltas irgi visai taip pasakė laikraštėje "Kansas City Star" užreikšdamas, kad valdžia siūnia ne amuniciją, bet karstus. Bet ponas Rooseveltas užtai nėra pašauktas atsakomybėn," — sakė Mrs. Thomas.

— Ar jūs laikote kalbą apie karstus juokingu daiktu? — paklausė ją prokuror pagalbininkas, advokatas Fleming.

— Ne, — atsakė Mrs. Thomas.

— O gal Germeriui ta kalba juokinga išrodo?

— Aš nėsu pranašas ir negaliu kitų mintis atspėti, — atsakė Mrs. Thomas.

Advokatas Flemingas užkabino ir jos vyro profesoriaus darbus, čia dalytėdamas ir profesoriaus incidentą su mergina. Mrs. Thomas sutiko atsakyti į paduotus jai klausimus, bet jos apgynejas William A. Cunnea, kada ji norėjo kalbėti, užprotestavo prieš klausimus.

Po to advokatas Flemingas perėjo prie Mrs. Thomas pacifistų darbų.

— Ar jūs sakėte, kad verčiau norėtumėte matyti savo sūnų sušaudytą, negu kad jis turėtų mūštis? — Klausia advokatas, rodydamas į ją su pirštu.

Čia Mrs. Thomas užprotestavo, kad Flemingas rodo į ją su pirštu. Advokatas atsipašė. Atsigimimo pusės advokatai irgi užprotestavo, prieš viršminėtą klausimą, bet teisėjas Landis šito jų protesto nepripažino.

Tuomet Mrs. Thomas atsakė, kad ji niekad, taip neišsitarus, kaip jai Flemingas užmetė viršminėtame klausime.

"Tik Washington aš pasakiau konitettui, — sakė Mrs. Thomas — kad aš verčiau norėčiau matyti savo sūnus saulei užtekant sušaudytais, negu matyti juos užmūštus už tokį tikslą, į kuri jie patys netikėjo."

Sūnų norėjo liuosnoriais įstoti armijon.

— Kur yra jūsų du sūnų? — klausia toliaus adv. Flemig. Advokatas Stedmas čia atsikėlė, idant užprotestot, bet Mrs. Thomas jį sulaukė.

— Jie buvo apkaltinti kaip pacifistai, taigi aš apie tai noriu paaiškinti. Vienas tarnauja prie konsulato Sibirijoje. Kada jis norėjo įstoti į armiją jo perdėtinis prašė "draft board'o" paleidimo pasilikti jam prie vietos. Kitas mano sūnus yra čia daktaru."

— Ar jis liuosnoriai pastojų į kariūmenę?

— Tai, bet buvo nepriimtas, — atsakė Mrs. Thomas.

THE CHICAGO SCHOOL OF CIVICS AND PHILANTHROPY.

Amerikos lietuvaiteis ir lietuviams, pabaigusiems High School, arba nors ir taip gerai prisilavinusiame "jaunimui" yra paskirta nuo 10 iki 15 stipendijų. Čia galima išmokti vaikių globijimo industrialės ir Viešos higienos ir tt. To pabaigimo mokslo darbas užtikrintas, — ir tai labai gerai apmokamas. Mokslas kursas nuo vienu iki dviejų metų, žiurint kokią mokslo šaką mokinsys pasirenka.

Artimesnės apie tai informacijos galima gauti viršminėto mokykloje, arba pas Dr. L. Graičuną.

Dr. Virginia Narbutt

Physician & Surgeon
3001 West 22nd Street
2111 Marshall Blvd.
Ofiso valandos:
2 iki 4 po piet
7 iki 9 vakare
Tel. Lawndale 660
Gyvenimas:
Tel. Rockwell 1681

Pirkite Greitai

PARSIDUODA dviejų šeiminų murinis namas po 6 kambarius; neša \$30.00 randos į mėnesį. Kaina tikrai \$2,500.

PARSIDUODA keturių familijų murinis namas, po 4 kambarius. Geras beismantas ir "peach" stogas. Kaina tikrai \$3,500. Randasi ant Wallace gat., arti 37tos gat.

PARSIDUODA labai pigiai puikus murinis naujas namas, trijų augštų, po 5 kambarius, su maudyklėmis, garų, elektra, cimentiniu beismantu ir visais parankiais įtaisymais. Randasi ant Emerald Ave., arti 32tos gat.

Klauskitės greitai pas Liberty Land & Investment Co. 3301 S. Halsted St. Chicago

"Lietuviškas Išradėjas".

Šituo vadru išdavime nauja knygtė dėl išradėjų, talpinanti 20 paveikslų iliustracijų, visokių išradėjų ir išradimų, su aprašimais ir paveldais miestų New York'o ir Washington'o. Šią brangią knygutę, mes išsiunčiame kiekvienam ant pareikalavimo.

DYKAI

Jeigu Jūs norite žinoti kiek turto žmonės prasiųveno ir kiek dar galima prasiųveni su pagalba naudingų išradimų, tai rašykite tuojau reikalaudami tos naudingos knygtės. Kaip žinovat (ekspertai) patentu, — bandame išradimus D Y K A. I. Rašykite:

American European Patent Offices Inc.
256 Broadway (L.A.)
NEW YORK, N. Y.

REIKALINGAS PARDAVĖJAS

vyras arba moteris į seniai įsteigtą Real Estate Ofisą, pa tyrimas nereikalingas, puikus uždarbis apskiriam darbininkui. 1647 W. 47 St., Chicago.

Pajieškau savo pusseserės, Marijonos Dunciuokės, paeina iš Punekenų sodžiaus, Kavarsko parap., Ukmergės pav., Kauno gub. Ji pati, ar kas ją žino, meldžiu atsiųskiti sekančiu adresu:

M. Paliulis,
5709 W. 64th Pl., Chicago, Ill

Antanas Jankevičius

Antanas Jankevičius, po ilgos ligos pasimirė 13 d. gruodžio (Dec.), 1918 m.

Vėlionis nepriklausė prie jo kijos draugijos. Likosi palaidotas su bažnytinėmis apeigomis.

Vėlionis paėjo iš Kauno gubernijos, Panevėžio pav., Pamėnų vol., Jurgėnų sod.

Šiame mieste neturėjo jokių pažįstamų, tai aš rupinausi su laidotuviu ir žinau, kad jis čia Amerikoje turi daug giminių. Norėdami plačiau apie jį žinoti, meldžiu kreiptis šiuo adresu:

Paul Jusis,
320 Quince st., Kenosha, Wis

Dalininkans Mirgos Svetainės Bendrovės

SIUOMI PRANEŠAMA, kad Metinis susirinkimas įvyks nedėlioje, sausio 12d. 1919 m., 6:30 val. vakaro, Mildos svetainėje, 3138 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tame susirinkime bus išrinkta valdyba sekantiems metams, ir išmokėtas dividendas už bėgančius metus, išnesant 40 c. nuo šėro.

Visi dalininkai, kurie iki šiam laikui yra neužsimokėję priklausanti mokesčių, privalo tą padaryti iki gruodžio (Dec.) 30, 1918, bendrovės ofise.

Visi dalininkai, kurie permaining savo adresus bėgyje metų, privalo paduoti savo dabartinius tikrus adresus sekretoriui iki gruodžio (Dec.) 30, 1918.

J. J. HERTMANAVIČIUS, Sekretorius,
3133 Emerald Ave., Chicago, Illinois.

CASH UŽ BONDSUS

Valdžios Liberty Bondsai perkama už "cash," arba paskolinams Jums pinigų ant jų ant legaliu išlygų, arba išperkama Jūs įmokėjimą ant bondsų, kontrakto.

CARL M. WHITE

56 W. WASHINGTON ST., ROOM 411

Lietuvių Valstijinis BANKAS

ZŲNGIA PIRMYN SPARČIAI IR KASDIEN AUGA STIPRYN IR STIPRYN

BANKO TURTAS JAU SIEKIA \$1,172,560.13

DEPOZITŲ AUGIMAS
Kovo 3, 1917 (atidarymo dienoj) \$ 16,754.95
Rugpjūčio 4, 1917 288,556.89
Gruodžio 31, 1917 418,661.63
Liepos 2, 1918 600,079.07
Lapkričio 2, 1918 765,523.56
Gruodžio 3, 1918 875,105.05
Visas turtas siekia \$1,172,560.05

BANKO VALDYBA IR DIREKTORIAI LINKI VISIEMS KOSTUMERIAMS IR ŠIAIP LIETUVIAMS LAIMINGŲ IR LINKSMŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ ŠVENČIŲ.

UNIVERSAL STATE BANK

3252 S. HALSTED ST. Kamp. 33. Chicago, Ill.

BANKO VALANDOS: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų; Subatoj nuo 9 val. ryto iki 12 pietų. Utarninko ir subatos vakarais iki 8:30.

ŠIRDIS

Kalėdos jau prie mūsų durų. Mes skyrėme dalelę mūsų nuvargusios Tėvynės-Lietuvos reikalams. Mes paskendome rūpesčiuose apie juos ten toli už vandenyno. Bet mes minėsimė savo prietelius ir čia pat su mumis gyvenančius, pasveikinsime juos pagal seną paprotį, su dovanomis. Bet daugeliui atmintin atėis štai koks klausimas: kokia dovana šių kalėdų pasveikinimui aš savo mylimą apdovanosiu?

Dovanokite.

ŠIRDI

Labai graži knyga, viršai spalvuoti, tai nupiešta širdis, gausiai paveiksluota, popieris gražus. Jos įtalpa tiesiog žavėja, kaip jaunuosius, taip ir senelius. Jos vardas "Širdis." Labai tinka dovanai bile atsitikime ir atsako dabartiniam laikui.

Gražiuose apdaruose

Kaina \$1.50

Siųskite pinigus

"LIETUVA"

3253 S. Morgan St.

DISTRIKTU KAPITONA

Pas sekančius distriktot kapitonus galite kreiptis su visokiais reikalais: užsirašymo laikraščio apgarsinimų ir spaudos darbų padarymo Chicagoje:

BRIDGEPORT

Jurgis Lukas
3429 So. Union Ave.
Jonas Vaišvilas
3320 Auburn Ave.

TOWN OF LAKE

Leonardas ir Aleksandra Butkevičiai
4537 So. Hermitage Ave.

WEST SIDE

Rafolas Zaura
2050 W. 23 St.

18 IR UNION

Petras Jokubonis
733 W. 19 St.

NORTH SIDE

Mateušas Kliostoraitis
1557 Girard St.

CICERO

Možapas Karpus
1435 So. 49th Ave.

BRIGHTON, PARK

J. S. Vitkus
2856 W. 39th St. ir
Augustas Saldukas
4414 S. California, Ave.

SO. CHICAGO.

Petras Simaitis
R. 9, 9101 Commercial Ave

ENGLEWOOD

J. P. GRIGALIUNAS
8009 Vincennes Ave.

ROSELAND

Wm. Banis
10609 Edbrooke Ave.

Kur galima gauti Dienraštį "Lietuva"

"Lietuvą" galite pirkti kiekvieną dieną sekančiose vietose, kur randasi "Lietuvos" Dienraščio stotys Chicagoje:

3903 S. Halsted St.
Halsted ir 31st St. N. W.
Halsted ir 18 St. S. W.
633 W. 18 St.
Halsted ir 14th St.
Halsted ir Maxwell St. S. E.
Halsted ir 12 St. N. W.
Jefferson ir 12 St.
Halsted ir VanBuren St.
Halsted ir Jackson Blvd.
Halsted ir Madison St.
Halsted ir Milwaukee Ave. S. E.
Chi. ave., ir Milwaukee Ave. S. E.
Racine ir Milwaukee S. E.
Noble ir Milwaukee N. E.
Division ir Milwaukee prieš Banką
Robey, North Ave., ir Milwaukee
Paulina ir Milwaukee
Lincoln ir Milwaukee
Adams ir LaSalle
26th St. ir Western Ave.
556 W. 35th St.
Wabash ir Polk St. N. W.
VanBuren ir Wells N. W.
State St. ir 18 St. S. W.
Madison ir Franklin S. E.
Wells ir Jackson Blvd. S. E.
Washington ir Clark N. E.
3013 S. Kedzie Ave.
Homan ave. ir 12 St. prieš Sears
Rouback
4638 W. 22nd St. prieš Western
Electric
2246 S. Leavitt St.
2214 W. 23 St.
Kedzie ir Arthington prieš Sears
Rouback
VanBuren ir Franklin St. N. E.
VanBuren ir Clark St. N. W.
Wells ir VanBuren St.
State ir VanBuren St. N. W.
Madison ir State N. W.
Western Ave. ir Milwaukee

Dienraštį "Lietuvą" Užsirašykite pas

A. SIRATAVIČIŲ.

Mūsų agentas p. Antanas Siratavičius likosi sužeistas Rugpjūčio 17 d. 1918 anglų kasyklose arti W. Frankfort, Ill., todėl jis nebegali panirti žemėlės gilumon, nebegali anglis kasdamas, pelynt sau duoną. Jis dabar užrašinėja dienraštį "Lietuvą", renka jam savo pragyvenimą. Jis lankosi artimose nuo W. Frankfort, Ill. lietuviškoje kolonijoje.